

۷ اسفند ماه ۲۵۳۶ شاهنشاهی
 ۱۸ ربیع الاول ۱۳۹۸ هجری
 ۲۶ فوریه ۱۹۷۸ میلادی } یکشنبه

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز یکشنبه (۷) اسفندماه ۲۵۳۶ شاهنشاهی

فهرست مطالب :

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان : جعفر حیدری - سرتیپ حسینعلی بیات - جعفر قاسم زاده - رستم رفعتی - دکتر محمد ستاری .
- ۳- طرح و تصویب گزارش یک فوریتی عفوسمحکومین بمناسبت یکصدمین سالگرد زاد روز اعلیحضرت رضاشاه کبیر سردودمان شاهنشاهی پهلوی و ابلاغ به دولت .
- ۴- طرح و تصویب گزارش شور دوم اصلاح تبصره ۳ ماده ۷ قانون اصلاح قانون تشکیل انجمنهای شهرستان
- و استان و ارسال به مجلس سنا .
- ۵- طرح گزارش شور اول العاق دو تبصره بماده ۱۵ قانون ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران .
- ۶- طرح گزارش شور اول اجازه فروش عرصه خانهها و باغها در اراضی واقع در آبخور سد محمدرضا شاه پهلوی به کارگران کشاورزی و خوش نشینان .
- ۷- طرح گزارش شور اول انتقال قسمتی از وظایف وزارت کشاورزی و عمران روستائی .
- ۸- قرائت دستور جلسه آینده و ختم جلسه .

جلسه ساعت نه صبح برباست آقای عبدالقادر ریاضی تشکیل شد

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .
- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان : جعفر حیدری - سرتیپ حسینعلی بیات - جعفر قاسم زاده - رستم رفعتی - دکتر محمد ستاری .

(بشروح زیر خوانده شد)

رئیس - نطقهای قبل از دستور را شروع میکنیم ، آقای حیدری تشریف بیاورید .

آقایان : آشوریان - الداغی - دکتر الموتی - بزرگ

زاده - بهبهانی - دکتر بهادری - پرشکی - نژده -

جاف - محمد جزایری - دکتر جعفری - خزیمه -

دکتر ستوده - سعادت قدس نیا - دکتر سعید - سعیدی -

سلیمانی سواد کوهی - سید کلال - شهبازی - رحیم

شیخ الاسلامی - منصور صادقی - صبوری - دکتر صدیق

اسفندیاری - عابدی - دکتر عاملی تهرانی - دکتر عدل

قائمی - قریشی - کبیری - کسرائی - محمد خانلو -

دکتر نصیری - یاسینی - خانم زاهدی - خانم سلیمی -

خانم آقایان .

جعفر حیدری - بنام خداوند یکتا ، و بنام نامی شاهنشاه آریامهر ، جناب رئیس ، همکاران ارجمند ، بدو اولاد باسعادت حضرت ختمی مرتبت (ص) و امام جعفر صادق (ع) رابعوموم مسلمانان جهان بویژه هم میهنان گرامی و همکاران گرامی تبریک می گویم (احسنت) برای بنده باعث نهایت افتخار و مباهلت است که از این مکان مقدس که جلوه گاه ملی و میراث زنده و گویای اسلاف جان ناز و فداکار صدر مشروطیت ایرانست یکصدمین سالگرد

با سعادت ابرمرد تاریخ و سردار بزرگ ایران زمین بوجود آورنده و بنیانگذار ایران نو اعلیحضرت فقید سعید رضاشاه کبیر ناجی افتخار آفرین این مرز و بوم که خدمات و فداکاریهای دلیرانه اش نقش سینه تاریخ معاصر است و مستند افراد کثیری که از دور و نزدیک ناظر آنهمه خدمات ارزنده و قابل ستایش آن نابغه بزرگ ایران بوده اند لذا آرزوی بزرگ را صمیمانه به پیشگاه مبارک فرزند بیرومند و تاجدارش اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت ملکه پهلوی و عموم خاندان جلیل سلطنت و عموم ملت شریف ایران تبریک عرض مینماید و از خداوند قادر منان مسئلت دارد وجود مقدس و افتخار آفرین رهبر بزرگ و فرمانده عالیقدر ایران را از گزند و آسیب مضمون بدارد. (احسنت)

بطوریکه اطلاع دارند در چند روز قبل وقایع ناگوار و ناراحت کننده ای که باعث تأسف عموم ملت ایران شده و قلوب هرایرانی شاهدوست و میهن پرستی را جریحه دار نموده در شهر قهرمان و فداکار تبریز رویداد که برآستی باعث کمال تأسف است (صحیح است) از اینتر مردم شاهدوست و میهن پرست و غیور شهرستان مهاباد کلا از هر طبقه که خوشبختانه همه ایرانیان پاک سرشت که سری پرشور و قلبی پاک و روحی مالمال از عشق پناه و وطن دارند طی مخایره تلگراف و نامه ها و چه وسیله تلفنهای مکرر مصرأ از بنده خواسته اند مراتب انزجار و تفرشان را از اعمال خائنانه و اخلاقلرگانه و شرارتهای مشتی اجامرو ابوابش و غارتگر بی مذهب و وطن و عمال استعمار و مخالفان پیشرفتهای روز افرون و ترقیات شگرف و ثبات و امنیت بی نظیر کشور عزیزمان ایران ابراز دارم متأسفانه آنها در لباس جانبازی بظاهر از مذهب اسلام (مارکسیست بی دینی) بلوا و آشوبهایی را براه انداختند و علم و مسلمانان را برافراشته اند و در پناه این کلمه مقدس و طرفداری از اسلامیت که یونسی از آن نبرده اند د کاکین - بازار - بانکها - هتلهای - مراکز آموزش و تجاری و اماکن عمومی و عام المنفعه را با کمال بی رحمی مورد تیش و غارت و آتش سوزی و ویرانی قرار داده و از این راه خسارات جانی و مالی زیادی باهالی شریف تبریز و کسبه و اصناف آنشهر وارد ساختند که بارها مراتب علامتمندی شدید خود را بمقدسات ملی و استقلال و تمامیت ارضی ایران بقیمت هستی خود به ثبوت رسانده اند بخصوص در جریان انقلاب مشروطیت ایران و همچنین هنگام تسلط و حکومت پووالی دست نشاندگیگانه یعنی دموکراتهای آذربایجان، اهالی مهاباد و آذربایجان خواستار هرچه سریعتر وجدی تر تعقیب و تنبیه آشوبگران و عاملان این توطئه گران خائن و ضد ملی شده اند و همچنین از نماینده خود خواستار شده اند مراتب جان بازی و فداکاری شان را بعرض پیشگاه مبارک شاهنشاه آریامهر رهبر عالیقدر و دلسوز معروض دارم و همچنین پشتیبانی کامل آنها را از دولت خدمتگزار دکتر آموزگار نخست وزیر ابراز نماید و در اینجا از زبان همشهریان مهابادی و عموم ملت ایران عرض میکنم شاهنشاه (از تو بیگ اشارت از ماسر دودن) این شعار مقدس و هدف عالی و نهائی و دایمی قلبی عموم ملت است زیرا استعمار باید بداند و متوجه باشد ملت مسلمان ایران شاهنشاه خود را عاشقانه دوست میدارد و او را ظل الله میداند بخصوص افراد غیور و شاهدوست و میهن پرست حوزه انتخابیه ام و دیگر حوزه ها همه و همه از چنین احساسات بی شائبه شاهدوستی بعد اعلا برخوردار میباشند این حقیقت محض است تعارف و مجامله نیست مهاباد این مأموریت را به بنده داده که شخصاً ضمن شرفیابی به پیشگاه مبارک شاهانه مراتب بالا را معروض دارد بگذار بیگانه و عوامل ننگین آنها بدانند ما امروز آنچه در ایران داریم و آنچه را بدست آورده ایم از جمله احترام دنیائی و جهانی ثبات امنیت حیثت بین المللی و خلاصه تمام مواهب ملی خود را مرهون و مدیون زحمات طاقت فرسا و فداکاریها و تلاشهای بی گیر و اندیشه های تابناک رهبر اندیشمند ما طی دوران سی و هفت ساله سلطنت معظم له میدانم آنهمه فداکاری و زحمات شبانه روزی برای ملت ایران قابل جبران نمی باشد جز آنکه در مقابل آنهمه از خود گذشتگی برای او امر جانهامطاع این فرمانده بزرگ تا آخرین قطره خون خود نثار نمائیم جناب دکتر آموزگار شما که امروز افتخار نخست وزیری ایران و عهد ستگذاری شاهنشاه آریامهر و ملت ایران نصیبتان شده همانا نتیجه فداکاری و جان بازی و از خود گذشتگی در راه مقدسات ملی ما است که شما بارها آنرا با ثبات رسانده و ملت ایران هیچگاه آنرا فراموش نمی نماید و این فداکاریها را ارج می نهد بنابر این تقاضا دارد مستدعیات مردم شاهدوست و میهن پرست شهرستان مهاباد را که از طرف نماینده آنها عرض شد بعرض پیشگاه مبارک شاهانه برسانید. شاه عادل، مللگت آباد، ملت شه پرست گویم از حسرت و اندوه غم بدخواه را.

دیگر فهرست وار بعرض میرساند. (یکنفر از نمایندگان - پشتکار شما قابل تحسین است) متشکرم. در اینجا از زبان استاد شهبیار شاعر بزرگ آذربایجان عرض میکنم:

این همان تبریز کز جان بازی و مردانگی
در ره عشق و وطن صدره فرزون داد امتحان

۱- تبدیل شهرستان مهاباد باستان (آریا) با (رستخیز) که بزرگترین آرزوی مردم شاهدوست و میهن پرست آنشهرستان است از جناب رامید همکار ارجمند ارجمند و وزیر مشاور در امور پارلمانی که برآستی عزیز و گرامی است تقاضا دارد دستور دهند این موضوع در لایحه تقسیمات کشوری که در آینده گویا از طرف وزارت کشور تقدیم پارلمان خواهد شد مورد بررسی قرار گیرد.

۲- ایجاد کانال هدایت سیل برای شهر مهاباد که بعلت شیب تندى که این شصت هزار نفر از جنوبشهر بشمال دارد (برعکس تهران) اکثر آمو ردهجوم سیلابهای شدید فصلی و اغلب در خطر قرار گرفته است اختصاص اعتباری حدود ده میلیون تومان و ایجاد کانال برای همیشه خطر را از این شهر زیبا دور خواهد ساخت.

۳- تأسیس یک مؤسسه عالی آموزشی در شهر مهاباد بارها مورد تقاضا و درخواست مکرر اهالی و اینجانب بود گرچه وعده ای نیز روی کاغذ داده شده ولی معلوم نیست بررسی و مطالعه و وعده کی و چه وقت بعمل نزدیک میشود جناب دکتر گنجی وزیر آموزش و پرورش و سرپرست وزارت علوم و آموزش عالی که بهمه شهرستانها توجه کافی دارند و فعالیت ایشان در تمام امور چشم گیر است چرا گوشه چشمی بمانند ندارند.

۴- اکثر مدارس روستاهای شهرستان نیاز به تعمیر دارند و بعضی روستاها نیز اصولاً فاقد دبستان هستند و همچنین تأسیس چند مدرسه راهنمایی در روستاهای پر جمعیت و دور از مرکز شهری و آموزشی بارها باستان و شهرستان نوشته ام ولی توجهی نشده و یا امکاناتی نبوده است در ضمن اینجانب تا آنجا که مقدور بوده است به تعمیرات و نوسازی مدارس روستاهای حوزه انتخابیه ام کمک نموده ام

۵- ایجاد و احداث راههای روستاها بمرکز رزمی و تجاری شهری با توجه باینکه اکثر روستاها در مناطق دور دست مرزی واقع شده منطقه منگور - گوزک که عشایری مرزی هستند با تعداد زیادی روستاها مخصوصاً از وزیر راه و ترابری تقاضا دارد در مورد ایجاد راههای درخواستی اینجانب که برآستی جنبه اولویت دارد و با ۹ میلیارد ریال

اعتباری که در اختیار هست نسبت بشهرستان مهاباد توجه مخصوصی بشود.

۶- احداث یک دهنه پل بزرگ روی رودخانه شهر مهاباد که متناسب با کشش و وسایط نقلیه روز افزون امروزی باشد تنها یک دهنه پل فعلی بسیار کوچک و ناراست است و همچنین احداث دو دهنه پل روی رودخانه سیمینه رود در روستاهای قباغکندی - رسول آباد که چندی قبل از طرف مأمورین وزارت راه و ترابری نقشه برداری هم شده و نهایت احداث این پل که هزینه چندانی هم ندارند و در عین حال بی اندازه مورد ضرورت و نیاز قریب هشتاد روستا میباشد.

۷- چند نفر از افراد خیر مقداری زمین جهت ایجاد ساختمان مدرسه علوم دینی در مهاباد اهدا نموده اند و چون مدرسه فاقد ساختمان است بارها از سازمان کل اوقاف تقاضا شده برای کمک و مساعدت بیک مرکز اسلامی اعتبار ایجاد ساختمان را پرداخت نمایند امید است جناب فرشی معاون نخست وزیر و رئیس کل سازمان اوقاف ایران که خود علاقه وافری بحفظ شاعران دینی و اسلامی دارند بذل لطفی بفرمایند.

۸- شهراری مهاباد از نظر بودجه و اعتبار بسیار ضعیف و عواید آن تکافوی هزینه سنگین خدمات شهری و حتی پرسنل آنرا ندارد وزارت کشور مخصوصاً امور شهرداریها کمتر کمک می کند از وزیر محترم کشور تقاضا دارد از محل اعتبارات خاص ناحیه ای و کمکهای بلاعوض و صندوق مشترک شهرداریها شهرداری مهاباد را یاری دهند. (احسنت)

رئیس - تیمساریات تشریف بیاورید.

سرتیپ حسینعلی بیات - همکاران گرانمایه بعضی از روزها افتخاری دارند که در بقیه ایام سال نیست و تصور میکنم روزیکه تاریخ بشریت بدان میبالد، و ورق اول تحولی بی مانند در عالم بوده است روز تولد حضرت حتمی مرتبت محمدین عبدالله صلوات الله و سلامه علیه میباشد (احسنت). بنابراین این روز را که مایه افتخار بشری است نه تنها بعالم اسلام بلکه بعالم بشریت تبریک عرض میکنم. (احسنت)

حال مطلبی که عرض میکنم ومنطقاً باور نکردنی است از چندی پیش شایع شده است که مرکز استانتانزجان به تانکستان (بقعه سیاه دهن سابق) منتقل خواهد شد و درباره آن مرتب تبریک و آگهی های مختلفه درجراید از طرف کسانی که در تانکستان اراضی بسیاری دارند و فکر کرده اند که اگر آنها مرکز استان شود در چند ماه ارقام

نجومی بدست خواهند آورد منتشر نشود بقیه دارم دولت این توجه را دارد که اگر زنجان حزب توده زده و فتودال زده ، باعنایت ملوکانه مراکز استان شده است بارسیدگی و حساب دقیق بوده هیچ منطقی ایجاب نمیکند که عطیه دقیق و حساب شده ملوکانه را پس گرفته و زنجان را تابع ناکلستان کنند .

جناب آقای سناتور جعفری که خود از اهالی قزوینند ولی با کمال انصاف در ۱۶ آذرماه ۳۶ به جناب آقای وزیر کشور نامه ای نوشته و رونوشت آنرا جهت اطلاع مقامات زنجان فرستاده اند و در آن اشاره فرموده اند که زنجان چند سال است به استان تبدیل شده و این حق مکسیمی است که مردم شاهدوست و وطن پرست استان زنجان کسب و از آن استفاده کرده اند . باقی ماندن استان زنجان بشکل استان از لحاظ پیشرفت عمران و آبادی آن سامان کمال اهمیت را دارد و خواسته اند که حق مسلم و مکتوب اهالی استان زنجان کاملاً مراعات شود و این حق از آنان سلب نشود . (صحیح است)

توجه داشته باشید که مرکز استان شدن تا کستان علاوه بر صاحبان اراضی تا کستان از طرف عده ای از متنفذین زنجان هم که چنانچه زنجان تبدیل به شهرستان یا بخش شود ادامه و ازدیاد نفوذ شان آسانتر است پشتیبانی میشود . شنیدم در یک نظرخواهی عده ای از مأمورین دولت هم به مرکز استان شدن تا کستان بیشتر تمایل نشان داده اند زیرا مجریان میتوانند در طول هفته با اصطلاح یک پا در تهران پیش اقوام و دوستان و یکپا در تا کستان باشند و یا در تهران سکونت کنند و ساعاتی هم در تا کستان به خدمت ادامه دهند .

بنده سؤال میکنم با توجه باصل صرفه جویی اصولاً صلاح است که کلیه هزینه هایی که در ظرف چهار سال برای مرکز استان بودن زنجان شده است نادیده بگیرند و تا کستان را برای مرکزیت استان آماده سازند . آیا کمبود آب در تا کستان و وجود طوفان در تمام فصول سال در این منطقه مانع این رشد اجباری تا کستان نمی شود؟ آیا سرمایه داران زنجانی که زنجان را ترک گفته بودند و اخیراً اوضاع را تا حدی مناسب دیده و سرمایه خود را برای پیشرفت زنجان بزنجان منتقل میکنند با تغییر مرکز استان از تصمیم خود منصرف نخواهند شد؟

بنظر من نباید پیشرفت یک شهر بقیمت عقب ماندگی شور دیگر تمام شود . زنجان استعداد اقلیمی ، طبیعی ، و انسانی چشمگیری دارد . زنجان عقب مانده در مدت چهار سال مرکز استان بودن با وجود تمام مشکلات موجود پیشرفت قابل ملاحظه ای کرده است و انصاف نیست با این

بی مهری هاجلوا این پیشرفت چشمگیر شد این خبر به شدت موجب ناراحتی مردم شاهدوست و خدنگزاران فراهم کرده است . حال که بنابه اوامر و تعلیمات شاهانه مسافرت آقایان وزرا به مرکز شهرستان و استان و بررسی امور از کارهای جاری کشور شده است من از جناب آقای وزیر کشور تقاضا میکنم رنج سفر تا کستان و زنجان را تحمل فرمایند . بقیه دارم بایک بازدید و مطالعه کوتاه از این دو محل از انتقال مرکز استان از زنجان منصرف خواهد شد و اگر برخلاف تمام انتظارات مردم زنجان ، این انتقال صورت گیرد ، چند سالی طول نخواهد کشید که بعلت مساعد نبودن تا کستان برای این منظور مرکز استان به محل دیگر انتقال خواهد یافت پیشنهاد میکنم لطفاً از این تغییرات بپرهیزند و بی حاصل صرف نظر فرمایند . اکنون بمطلب دیگری میپردازم : من هم از نظر یک سرباز ایرانی و هم از نظر قرب جوار حوزه انتخابیه ام زنجان به آذر بایجان و هم از لحاظ اینکه در وقایع شوم آذربایجان ، ناظر احساسات میهن پرستانه و غیره مردم آذربایجان بودم ، بخود حق میدهم که راجع به وقایع اخیر آذربایجان چند کلمه صحبت کنم همه میدانیم که آذربایجانی ها در جریان مشروطیت تسلیم سربازان لیاخوف که از پشتیبانی یک دولت قهار برخوردار بود نشدند ، و با همان اسلحه کهنه و حتی بدون سلاح در برابر یک نیروی منظم مقاومت کردند و قانون اساسی این مملکت را که ضامن بقای این کشور است با خون خود امضا کردند (صحیح است) .

ما همه میدانیم مردم آذربایجان در آذرماه ۲۰ حتی قبل از آنکه ارتش شاهنشاهی با آذربایجان برسد فرقه آنچنان دمکرات را که حتی زبان از بردن ناشی ننگ دارد تا رومار کرده و به تخم شمشیر با زینشان خاتمه دادند و در همان سال و سالهای بعد آنقدر بشاهنشاهی خود ضمیمه و از روی قلب احساسات بی شائبه نشان دادند ، که دتیا را به حیرت وا داشتند . ما میدانیم که همه ایرانیان به شاهنشاهی خود عشق میورزند و شاه را سایه خدا میدانند . تصور میکنم اگر کسی بگوید از مردم این مملکت حتی یک نفر نسبت بشخص شاهنشاه خوشبین نمی باشد ، باید او را مغرض دانسته و بی اطلاع از بیونده های ناگسستنی شاه و ملت دانست ، هیچ ایرانی پاک سرشت نیست که شاهنشاه را پدر و رهبر عالیقدر خود نداند (صحیح است) حال باید دید چه میشود که همان ایرانی شاهدوست و میهن پرست با تبلیغ چند نوکر اجنبی دست بماجر اجوئی میزند و وقایع خونین تبریز را بوجود می آورد متأسفانه تا امروز اطلاع صحیحی جز آنچه در جراید منتشر شده و مورد تکذیب دولت نیز قرار نگرفته است اطلاع دیگری در دست نیست ،

و پس از مراجعت هیئت ویژه ای که به تبریز اعزام شده اند اجزئیات اثر روشن خواهد شد .

بنده همان اطلاعاتی را که فعلاً در دست است مورد تجزیه و تحلیل قرار میدهم صورت واقعه اینست که عده ای جوان که اکثرشان تحصیل کرده هستند از طبقات مختلف با تمهید مقدمه بصورت دستجات منظم در دو روز متوالی به خیابانها ریخته و مرتکب ماجراجوئی . آتش سوزی و تخریب شده اند . و در اثر دخالت قوای انتظامی پس از آنکه عده ای جوان منقول و جمع کثیری مجروح و خسارت مالی سنگینی به تبریز وارد شده ماجرا پایان یافته است از نگاه اجمالی باین اخبار چنین استنتاج میشود .

اکثر عاملین جوان بوده اند و سن آنان کافی نبوده که وقایع شوم آذربایجان و حوادث قبل از ۲۸ مرداد را به خاطر بیاورند و یکعده جوانان احساساتی و کم تجربه با تحریک چند نفر عمال اجنبی مسبب این وقایع ننگین و شرم آور شده اند .

بطوریکه عرض شد و تردید ندارم که مورد تأیید نمایندگان محترم ملت ایران است هیچکس از هر طبقه و هر صنف جز وفاداری و احترام و حق شناسی نسبت بشخص شاهنشاه آریامهر احساس دیگری نمی تواند داشته باشد . (صحیح است)

باید دید چرا یکعده جوان که اکثراً هم باسواد بوده اند مرتکب این اعمال شده اند . وقتی زمینه مساعد نباشد تبلیغات سوء داخلی و خارجی نمی تواند تأثیر داشته باشد .

باید دید چرا زمینه این جوانان برای قبول تبلیغات منحوس چنانچین آماده شده است .

بنظر من باتمام موقعیت ها و مزایای ارزنده ای که در این کشور موجود است فقط سوء جریان دستگاههای دولتی موجب بدبینی و عدم رضایت در میان طبقات شده و میشود وقتی مردم می بینند دستگاههای اداری بجای اینکه در خدمت مردم باشند در مجموع باعث اذیت و آزار میشوند کم کم گله مند میشوند . گله تبدیل به شکایت و آه و ناله و غرولند میگردد و چون کسی برفع این عدم رضایتهای نمی پردازد و یا جواب سربالا ب مردم میدهند و یا اصلاً جوابی نمیدهند گله ها و غرولندها تبدیل

مضامناً اینکه استاندار فعلی آذربایجان شرقی که بنده از لحاظ سربازی بایشان احترام فراوان دارم ضمن داشتن سمت استاندار از موقعیت والائی برخوردار هستند و با دولت ارتباط نزدیکی داشته و بمناسبت چند سال استاندار آذربایجان شرقی بودن روی مردم تبریز شناسائی کامل دارند و انتظار نمیرود در منطقه نفوذ ایشان چنین حوادث ناگواری رخ دهد .

همکاران محترم باید قبول کنیم که دستگاههای اداری ما بقول یکی از نویسندگان بیشتر جنبه فکاهی دارد و اگر کسی حال و حوصله داشته باشد و جریان یک روز اداری را از اول تا آخر تعقیب کند و مشهودات خود را از روی کاغذ بیاورد کتابی خواهد شد که واقعا خواندنی است و یقین دارد نسلهای آینده خیال خواهند کرد که این کتاب اثر فکر

یک آدم خیال‌باف بوده است ملاحظه میفرمایید که حتی تلویزیون و رادیو هم با ارائه و مجسم کردن جریان‌های اداری و برخورد مأمورین دولت با مردم، و کارها و روش آنان بصورت فکاهی مردم را سرگرم میکنند.

اینها مسائلی بود که جنب وقایع تبریز مورد توجه این خدمتگزار قرار گرفت با ذکر این مطالب در اینگونه موارد وظایف استانداران چنین بنظر میرسد باید استانداران روحیه مردم استان را در دست داشته باشند و بدرد مردم برسند و ناراضی‌ها را برطرف سازند. بهمه مردم با چشم محبت نگاه کنند و نگذارند دستجاتی تقویت شود که موجبات مزاحمت و عقب‌ماندگی دیگران را فراهم سازد و مثل حوزه انتخابیه خود من با سازش با متنفذین و در اختیار داشتن دبیر حزب بتعداد ناراضی‌ها اضافه نمایند. و از اینهمه مقدوراتی که قانون و دولت در اختیار آنان گذارده است برفع همه مردم و در اجراء دستورات قانونی دولت بهره‌برداری کنند و...

رئیس - تیسار بیات وقت شما تمام شد.

تیمسار بیات - من سه دقیقه از وقت آقای قاسم زاده استفاده میکنم. و طرح‌های جامعی تهیه کنند که در آغاز هر غائله‌ای آن را طوری مهار کنند که منجر به حادثه خونین تبریز نشود. (صحیح است)

و بالاخره فراموش نکنند که این اقتضای را دارند که نماینده شخصی اول و رهبر عالی‌قدر کشورند و این عنوان اقتضای آمیز بدان جهت به آنان اعطا میشود که با بررسی دقیق اوضاع محل مأموریت خود و نظارت قانونی بر کلیه مأمورین حوزه مأموریت خود را در وضعی که وظیفه قانونی آنانست نگهدارند و از بروز هر سانحه شومی جلوگیری کنند نه اینکه ناظر اوضاع باشند و بکنولوش آنچه که اتفاق افتاده است اکتفا کنند و مثلاً بجای جلوگیری از وقایع گزارش کنند که مثل ایلفار مغول آمدند و کشتند و سوختند و رفتند. (احسن است)

رئیس - آقای قاسم زاده تشریف بیاورید

جعفر قاسم زاده - بنام خداوند جان و خرد - کزین برتر اندیشه برنگذرد آقای رئیس، همکاران محترم بمناسبت عید سعید مولود حضرت رسول و امام صادق صلوات‌الله‌علیه‌وآله اجازه میخواهم شمه‌ای بعرض برسانم جناب عبدالله پسر عبدالمطلب پدر گرامی پیغمبر اسلام در ۴ سلگی با آمنه بنت وهب تزویج کرد و پیش از چند روز با نوعروس خود بسر نبرد که همسر مهرطلب خویش را بدورد کرد. و بعزم تجارت آهنک شام کرد هنگام بازگشت در مدینه وفات یافت خبر وحشت‌آور مرگ عبدالله زن جوان باردار را در هاتم شوهر - داغدار ساخت دوران حمل

سر آمد و پسری نکور روی با چشمانی درشت و دل‌انگیز مژگانی بلند و سیاه بسرای هستی قدم نهادنای بزرگوار او را محمد نام گذارد این همان مولود مسعود است که ایزد توانا او را بعز نبوت و خاتمت رسالت برگزید و آیه انکه لعلی خلق عظیم در شان او نازل شد سال تولد آن بزرگوار بروزگار سلطنت شاهنشاه ایران خسرو انوشیروان دادگر اتفاق افتاد در میان قریب عام الفیل معروف شد ضمن عرض تبریک از سعدی الهام میگیرم میندار سعدی که راه صفا - توان رفت جز در پی مصطفی همچنین بسال هشتاد و سه هجری قمری پیام حکومت عبدالملک مروان ابو عبدالله جعفر بن محمد الصامق از دامن فاطمه معروف بام فروه دختر قاسم بن محمد بن ابوبکر رضی‌الله‌در ۱۷ ربیع الاول با به عرصه وجود گذارد که برای مسلمانان بخصوص شیعه امامیه این روز خجسته نیز عید بزرگی محسوب میشود زیرا اساس سلطنت و حکومت مشروطه ایران بر پایه فقه جعفر بن محمد الصادق بنیان گذارده شده و شاهنشاه ایران پادشاه تمام ملل شیعه جهان میباشد و ایران عزیز مرکز سلطنت تشیع است هست ایران جوگران سنگ و حوادث چون سیل - بگذرد سیل خروشان و بیجاماند سنگ

همکاران عظام شاهدند که برای احداث راه قزوین - کلاچای که طول آن بالغ بر ۹ کیلومتر و دوسوم آن از ۲ طرف یعنی بهرام‌آباد قزوین تا روستای هیر و کلاچای در شمال تا طولاً بعرض ۸ تا ۱۰ متر ساخته شده هم اکنون راه کلاچای تا طولاً وسیله وزارت راه و ترابری در دست اسفالت است فقط یک سوم راه که تقریباً از ارتفاعات میگذرد باید وسیله اداره راه باز شود و مطلقاً محلی میگویند غیر از ارتفاعات از کنار رودخانه‌ها هم بهترین راه را میتوان ساخت در آنصورت از اتوبان قزوین تا کنار اسفالت محور رودسر شهسوار با ۱۰ کیلومتر فاصله میتوان عبور نمود با توجه به شاهراه پهلوی قزوین که ۲۳ کیلومتر فاصله و تنها راه گیلان به قزوین است و با عنایت به ترافیک روز افزون بخصوص واردات و صادرات کالاهای زیاد لزوم احداث راه دوم که نزدیک‌ترین راه از شرق گیلان و غرب مازندران به اتوبان قزوین اتصال باید ضرور بنظر میرسد در این باره از زمان وزارت راه آقای شهرستانی تا کنون چند مرتبه از پشت این تریبون و مکاتبه یادآور شده‌ام که اجداث این راه بیک پدیده انقلابی و بلایشرفت تکنولوژی و وسایل راه سازی با تعریض راه یاد شده بیک شاه راه معروف و مورد استفاده تمام مردم

ایران جز قسمت شرق مملکت قرار خواهد گرفت حتی با وصول عوارض میتوان در مدت کمی هزینه‌های وزارت راه را به خزانه برگردانید علیهذا اکنون که بودجه تقدیمی دولت به مجلس آمده از وزارت راه و ترابری انتظار دارم که در تنظیم برنامه راه سازی برای این راه اولویت قائل شوند و نیز پیمانکار شرکت میخ که ۴۵ کیلومتر راه از رحیم آباد تا طولاً را چند سال است پیمان نموده و ۴ میلیون تومان قرار داد است با تأخیر ۴ سال از موقع تحویل دیگر از مسامحه خودداری و پیمان زاسریعاً به پایان برساند از توجه اینکه به عریضم فرمودید متشکرم. (احسن است)

رئیس - آقای رفعتی تشریف بیاورید.

رستم رفعتی - جناب رئیس، همکاران ارجمند، بنده امروز میخواستم دربارهٔ عشایر مملکت صحبت کنم، اگر مملکت را بمنزله یک چادر حساب کنیم، عشایر مملکت میخهای این چادر هستند و شاهنشاه ستون چادر، اگر ما بتاریخ این مملکت که نویسندگان و مورخین و محققین چه از شرق و چه از غرب نوشته‌اند مراجعه کنیم می‌بینم همیشه فدائیان شاه و نگهدار مملکت بیشتر سهمش را عشایر این مملکت داشته‌اند. (صحیح است) ملاحظه میفرمایند آنها نیکه تاریخ عشایر را خوانده‌اند، در زمانهای گذشته و دور بنام دهقانان معروف بودند و دهقان کسی بوده که هم ملک داشته و هم آب داشته و مالیات مملکت را آنها می‌داده‌اند و تأمین میکرده‌اند، تیسار بیات اینها فتوئال نبوده‌اند، اینها عشایری بودند که سروجان و مال خود را فدای شاهنشاهان ایران میکردند و خواهند کرد تزاریجا بنده لازم میدانم بعرض نمایندگان محترم برسانم که در هرحالی عشایر آبادگی دارند جان و مال و فرزند خود را فدا کنند (چند نفر از نمایندگان - ملت ایران همه آماده‌اند) ملت ایران همانطور که فرمودید همه سر را فدا می‌کنند در راه شاهنشاهی ایران ولی عشایر ایران سهم بیشتری دارند، نکته‌ای را که همکارم فرمودند دولت مقصراست در قضیهٔ آذربایجان جداً بنده تکذیب می‌کنم، مأمورین دولت خلانی را انجام نداده‌اند و نخواهند داد اینها مسائلی نیست، اینها با تمامیت ارضی ما با استقلال ما سروکار دارد، هیچ ایرانی به این گونه مسائل کاری ندارد مگر بیگانگان و دشمنان ایران که انشاءالله ملت ایران، آنها را از بین خواهد برد و منکوب خواهد کرد، ملاحظه فرمائید خدا در قرآن کریم میفرماید که عرق نخورید اگر مردم می‌خورند آیا خدا مقصر است که مردم می‌خورند؟

رئیس - آقای دکتر ستاری تشریف بیاورید.

دکتر محمد ستاری - بنام پروردگار - بنام نامی شاهنشاه آریامهر جناب آقای رئیس - همکاران محترم. در دوران انقلاب و در راهی که کمه انتقاد سازنده به صورت والاترین عامل وطن پرستی و ملیت گرایی بشمار می‌آید و یک جامعه پویا، زنده و آگاه را نیز اکثر آبر بنیای نوع تجزیه و تحلیل مسائل و بررسی و موشکافی علمی و دقیق مشکلات محک می‌زنند، آنچه که از دید صاحب نظران واحد ملت قابل بررسی و تأمل است ویر مبنای آن نیز توده مردم قضاوت می‌کنند، ابراز حقایق، صراحت و شجاعت در گفتار بی‌فرضانه و شکافتن تنگناها و نارسائیه‌ها است زیرا در جامعه متحول و سرفراز ایران که از رهبری توانا نیز برخوردار است، دیگر مجال برای بداحی و چاپلوسی، تعریف و تمجید که هیچ مقام و مرتبه‌ای را هم احتیاج به تکرار و اثبات آن نیست باقی نمی‌ماند و چه بسا که توسل به این تمهیدات و خود شیرینی‌ها، نوعی عامل بازدارنده در جهت پیشرفت بشمار آمده و عاملین آگاه و با برانگیخته آنها نیز بجای خدمت خیانت را به شاه و ملت پیشه کرده‌اند.

آنها نیکه کمترین اطلاع از علم اقتصاد، برنامه ریزی و فعالیتهای تولیدی در امر کشاورزی و دامپروری دارند، بد رستی میدانند که بغیر از برنامه اول و دوم که اولی بعلت کسربودجه شدید دولت و عدم تجربه کافی در مورد برنامه ریزی و در برنامه دوم که بیشترین اعتبارات به قسمت آبیاری و احداث سد ها اختصاص یافته بود، اصولاً مسئله‌ای تحت عنوان «درصدی معین از رشد» در هیچ زمینه‌ای مورد نظر نبوده و آنچه که در

مورد افزایش تولید مطرح شده از آغاز برنامه شوم بوده است. از این حقیقت نباید غافل بود که در آرای هر نوع سرمایه گذاری و صرف وقت، خواهی نخواهی تولید هر سال نسبت به سال قبل بطور طبیعی افزایش پیدا کرده و درصدی از رشد عاید خواهد شد که اگر به پیرایه آمار و ارقام نیز آراسته شود ظواهر امر نیز ساخته و پرداخته خواهد شد ولی آنچه که در این هزینه ها و گذشت زمان و اوقات مهم قابل بررسی است رسیدن به میزان رشدی از تولید است که در برنامه های مربوط پیش بینی شده و بر همان مبنا نیز سرمایه گذاریهای کلان انجام گرفته است، والا با پایان گرفتن سالها و برنامه ها و ازین رفتن ثروت ملی و خدمات حتی اگر نتوانیم بعدا مل ممکن در تولید دست یابیم، نه تنها چنین کار کردی موفقیت آمیز بشمار نمی آید، بلکه تکیه بر افزایش تولید نیز که متکی بر موازین تعیین شده نمی باشد خود نوعی بی خردی است که تنها به منظور انحراف افکار و یا سرپوش گذاشتن بر عدم موفقیتها بعنوان میشود.

بایک دید کلی که توضیح مفصل آن در این گفتار نمی گنجد، میتوان نتایج و خدمات برنامه های کشاورزی و دامپروری را از برنامه سوم به بعد به شرح زیر خلاصه کرد: رشد کشاورزی و دامپروری در برنامه سوم عمرانی بطور متوسط سالیانه حدود ۴ درصد (در گزارش مقدماتی ۶ درصد) در نظر گرفته شده بود که در آخر برنامه حداکثر رشد بدست آمده معادل ۲/۸ درصد در سال بوده است (مظهری - رشد کاغذی را یادتان نرود!) انشاء الله موفقیکه برنامه ششم اینجا مطرح میشود مفصلاً راجع بان بحث خواهیم کرد.

در برنامه چهارم رشد متوسط سالیانه ۵ درصد برای کشاورزی و دامپروری پیش بینی شده بود و حال آنکه در پایان برنامه حداکثر رشد بدست آمده ۳/۹ درصد بوده است. در برنامه پنجم نیز هدف رسیدن به رشد ۶ درصد بود که متوسط رشد سالهای اول و دوم آن از ۵/۸ درصد تجاوز نکرده که تصور میشود وضع موجود تا پایان برنامه به همین منوال ادامه یابد.

باین ترتیب ملاحظه میشود که با همه سرمایه گذاریها و صرف وقت که مدت آن به ۱۵ سال هم نمی انجامد در هیچ زمان میزان تولیدات حتی بعد اقل ارقام پیش بینی شده نرسانده و تنها چند درصد افزایش را شامل گردیده است. با چنین عملکردی کاهش مداوم و تدریجی سهم

تولید بخش کشاورزی و دامپروری در تولید ناخالص ملی نیز قابل تذکر است بطوریکه در سال ۲۰۲۱ (سال اول برنامه سوم) تولید بخش کشاورزی و دامپروری حدود ۳/۹ درصد کل درآمد ملی را تشکیل میداد ولی این سهم در سال ۲۰۲۶ (سال اول برنامه چهارم) به ۲۳/۴ درصد و در سال ۲۰۳۱ (سال اول برنامه پنجم) به ۱۶ درصد و در سال ۲۰۳۲ به ۱۵/۳ درصد و در سال ۲۰۳۳ به ۱۴/۳ درصد کاهش یافته است بطوری که سهم تولید بخش کشاورزی و دامپروری در تولید ناخالص ملی از سال ۲۰۲۱ تا ۲۰۳۳ یعنی طی ۱۳ سال از ۳۰/۹٪ به ۱۴/۳٪ درصد یعنی حدودی بیش از نصف تقلیل یافته و نتوانسته است خود را همگام با پیشرفتهای دیگر رشد های حاصله منطبق سازد و این ترتیب در طی این مدت بویژه در سالهای آخر خلاء حاصل از درآمدهای بخشها بوسیله درآمد حاصل از نفت مستقیماً از بازارهای خارجی تأمین شده است.

از عدم رشد فرآورده های دامی، طبق برنامه های تعیین شده در ۱۵ ساله اخیر که بگذریم و با توجه باینکه طبق آمار رسمی سهم تولید بخش کشاورزی و دامپروری در تولید ناخالص ملی مرتباً سیر نزولی داشته است، موضوع دیگری که از هرجهت قابل تأمل و بررسی است و از نظر اقتصادی می باید کمال توجه را بان داشت، ارزیابی ارزش افزوده فرآورده های دامی در سالهای اخیر است که بر همین مبنا میتوان دریافت چگونه میزان تولید در زمینه های محصولات کشاورزی و دامی در این اواخر با این که از نظر ارقام افزایش نشان میدهد ولی از حد معمول بر مراتب کمتر و در وضع غیر متعادلی بوده است.

در طول برنامه پنجم متوسط رشد سالانه ارزش افزوده فرآورده های دامی ۸/۳۳ درصد در نظر گرفته شده بود ولی طی ۲ سال اول برنامه این منظور نه تنها عملی نشد بلکه تفاوت بسیار و پر معنایی بین آنچه که پیش بینی شده بود و آنچه که عاید گردید وجود دارد که به تعیین چنین روندی را تا آخر سال جاری که مصادف با پایان برنامه پنجم می باشد میتوان پیش بینی کرد.

آنچه که در این زمینه میتوان ارائه داشت اینکه ارزش افزوده دامپروری در سال ۲۰۳۲ به قیمت ثابت سال ۲۰۳۱ معادل ۲/۲ درصد یعنی ۲/۱۳ درصد کمتر از هدف تعیین شده بود و این رشد در سال بعد نیز کاهش یافته چنانچه در سال ۲۰۳۳ ارزش افزوده دامپروری رشدی برابر ۳/۸ درصد در سال داشته که حدود ۴/۵۳ درصد

چنین عوارضی بدو برابر افزایش یافته است و با آنچه که ملاحظه میشود چنین روند نامتعادلی هم چنان در جریان و تکوین می باشد.

اینک با توجه به همه این نکات که مسلماً هشدار می است آگاهانه و مستند، میتوان نتیجه گرفت که بعثت رسیدن به هدفهای تعیین شده در هر یک از برنامه ها، هم از امکانات تولید، بهره برداری نشده و مقداری ثروت ملی هدر رفته و هم آنکه رابطه این بخش با بخشهای دیگر اقتصادی دیگرگون و در نتیجه باعث کاهش و بهم خوردن هدفهای دیگر برنامه شده است و اصولاً اگر قرار بر اینست که هدف مقدار رشدی در بخشی از اقتصاد تعیین شود ولی در عمل به نتیجه و هدف دیگری برسیم و متعاقب چنین نارسائیهای تنها بعثت توجه همین کمبودها با افزایش ارقام یکسال و ده سال و پنجاه سال گذشته استناد کنیم مبانی برنامه ریزی دیگر چه معنا و مفهومی خواهد داشت؟ و دلیل صرف اینهمه هزینه های گزاف به منظور برنامه ریزی و تعیین هدفها چه خواهد بود؟

بدیهی است اگر بخواهیم هم چنان با افزایش محدود و خارج از برنامه تولید در ازای سرمایه گذاریهای سنگین اکتفا کرده و بدان دلخوش کنیم و هدفهای مورد نظر در جهت دستیابی به رشته های پیش بینی شده را نادیده انگاریم و یا به محض شکافتن حقایق به منظور جستجوی راههای اصلاحی مسائل را به تعارف و خوش خدمتی برگزانه کنیم نه تنها بر مبنای جدول آمار واردات و صادرات گوشت قرمز در ده ساله اخیر (تهیه شده بوسیله آمار بازرگانی خارجی کشور) واردات گوشت از ۲۰۰ برابر هم تجاوز خواهد کرد بلکه روزی فرا خواهد رسید که در اثر عدم توازن افزایش تولید با میزان مصرف و رشد جمعیت حتی برای تأمین خوراک مردم مملکت در نیمی از سال محتاج دیگران خواهیم شد. (احسن - احسن)

۳- طرح و تصویب گزارش یک فوریتی عفو محکومین بمناسبت یکصدمین سالگرد زاد روز اعلیحضرت رضاشاه کبیر سردودمان شاهنشاهی پهلوی و ابلاغ به دولت.

رئیس - وارد دستور می شویم گزارش یک فوریتی عفو محکومین بمناسبت یکصدمین سالگرد زاد روز اعلیحضرت رضاشاه کبیر سردودمان شاهنشاهی پهلوی مطرح است قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون دادگستری مجلس شورای ملی کمیسیون دادگستری در جلسه روز چهارشنبه

کمتر از هدف تعیین شده در برنامه پنجم می باشد از نظر اینکه ارتباط موضوع با مسائل تولیدی نیز روشن شود میتوان بعنوان مثال به تولید گوشت قرمز اشاره کرد، بطوریکه تولید گوشت قرمز طبق آمار اعلام شده از ۴۴ هزار تن در سال ۲۰۳۱ به حدود ۴۵۵ هزار تن در سال ۲۰۳۲ رسید که رشدی معادل ۲/۹ درصد نسبت به سال ۲۰۳۱ داشته که عملاً این مقدار تولید می بایستی بر مراتب بیشتر از ارقام حاصله میشد و در سال ۲۰۳۳ نیز میزان تولید گوشت در کشور طی گذشت یکسال و با همه سرمایه گذاریهای انجام شده نه تنها افزایش نداشته بلکه به ۴۳۲ هزار تن کاهش یافته که برای جبران این عقب افتادگی دولت بناچار تولیدات گوشت و سایر مواد غذایی را افزایش داد تا به سر نوشتی دچار آمده ایم که امروزه همگان شاهدش هستیم با آنچه که مختصراً ذکر شد میتوان نتیجه گرفت که چنانچه طی ۳ برنامه اخیر لا اقل میتوانستیم بر مبنای برنامه های تعیین شده که به همان نسبت نیز سرمایه گذاری شده است با اهداف مربوط در زمینه رشد تولیدات می رسیدیم مسلماً تولید بسیاری از محصولات و فرآورده های دامی و گیاهی که امروزه افزایش آن نسبت به سال گذشته از جمله افتخارات بشمار میرود میتوانست و می بایست حداقل ۲۰ الی ۴۰ درصد بیشتر از میزان فعلی باشد و این همان نکته بسیار حساسی است که مدلل میدارد میزان تولید در بخش کشاورزی و دامی مملکت طی ۱۰ الی ۱۵ سال اخیر با کمبود چشمگیری مواجه بوده و از حدود تعیین شده در برنامه ها کاهش فراوان دارد همراه با این کاهش تولید عارضه دیگری هم که میزان تولید را در داخل کشور تحت تأثیر قرار داده، افزایش ضایعات و مرگ و میر دامی است که مستقیماً در تولید پروتئین حیوانی دخالت دارد.

در گزارشی برنامه سوم تلفات دامهای کشور را بر اثر بیماری ۱۰ درصد کل دام کشور و اتلاف محصولات دامی را ۲۰ درصد محصولات دامی کشور تعیین کرده بودند و یکی از هدفهای برنامه هم بتاخر این ضایعات بود. بطوریکه تلفات را از ۱۰ درصد به ۷/۵ درصد تقلیل دهند و حال آنکه با کنال تاسف و تکیه به برنامه چهارم میسریم سازمان برنامه تعداد تلفات دام کشور را برای بیماری دامی حدود ۲۰ درصد و اتلاف محصولات دامی را متجاوز از ۲۰ درصد گزارش مینماید که تازه بعد از گذشت اینهمه زمان یکی از هدفهای متعالی برنامه پنجم کاهش ۲۰ درصد تلفات به ۱۰ درصد بوده است! یعنی طی دو برنامه نه تنها توفیقی در رفع ضایعات بدست نیامده بلکه عملاً

۲۵۳۶/۱۲/۳ با حضور آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری و تیسار سپهبد ناتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه شماره ۸۰۳۲ مورخ ۲۵۳۶/۱۲/۱ دولت راجع به قانون عفو محکومین بمناسبت یکصدمین سالگرد زادروز اعلیحضرت رضا شاه کبیر سردودمان شاهنشاهی پهلوی که در جلسه روز سه شنبه ۲۵۳۶/۱۲/۲ وصول آن از مجلس سنا با قید یک فوریت اعلام و فوریت آن در همان جلسه بتصویب رسید مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد.

اینک گزارش آن را بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میدارد.

لایحه قانون عفو محکومین بمناسبت یکصدمین سالگرد زادروز اعلیحضرت رضاشاه کبیر سردودمان شاهنشاهی پهلوی

ماده ۱- بمناسبت یکصدمین سالگرد زادروز اعلیحضرت رضا شاه کبیر سردودمان شاهنشاهی پهلوی بنیانگذار ایران نو کسانی که احکام محکومیت آنها تا تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون از دادگاههای دادگستری صادر و قطعی شده و در حال اجرا باشد یا حکم مذکور تا پایان سال ۲۵۳۷ شاهنشاهی بحال اجرا درآید بنحو زیر مورد عفو قرار میگیرند.

۱- مجازات محکومین به حبس دائم در صورت نبودن شاکی یا مدعی خصوصی و یا گذشت آنان به ده سال و در صورت عدم گذشت به پانزده سال حبس جنائی درجه یک تبدیل میشود.

۲- مجازات محکومین به حبس های جنائی در صورت نبودن شاکی یا مدعی خصوصی و یا گذشت آنان نصف و در صورت عدم گذشت آن بخشوده میشود.

۳- مجازات محکومین به حبسهای جنجالی و یا حبس در دارالتأدیب بیش از سه ماه در صورت نبودن شاکی یا مدعی خصوصی یا گذشت آنان و در صورت عدم گذشت آن بخشوده میشود.

۴- مجازات اقامت اجباری بر طبق تبصره اصلاحی ذیل ماده ۱۷۳ قانون مجازات عمومی بشرط اجرای حکم حبس کلاً بخشوده میشود.

۵- مجازات حبس جنجالی و یا حبس در دارالتأدیب تا سه ماه کلاً و جزای نقدی اعم از اصلی و یا تکمیلی تا مبلغ یکصد هزار ریال بخشوده میشود ولو حکم حبس یا جزای نقدی در حال اجرا نباشد.

۶- کسانی که قبلاً از قانون عفو عادی یا قانون عفو و بخشودگی قسمتی از مجازات محکومین بمناسبت

جشن دو هزار و پانصد ساله بنیانگذاری شاهنشاهی ایران و یا قانون عفو و بخشودگی زندانیان بمناسبت بزرگداشت نیم قرن شاهنشاهی پهلوی استفاده کرده اند با توجه به حکم اصلی مجازات تا میزان مندرج در این قانون و با رعایت شرایط آن بخشوده میشوند.

ماده ۲- جرائم و محکومیت های زیر از شمول مقررات فوق مستثنی هستند:

الف - محکومین جنائی با اعمال ماده ۲۵ قانون مجازات عمومی.

ب - جرائم موضوع مواد ۲۲۳ و ۲۲۶ و ۲۲۷ و ۲۲۸ قانون مجازات عمومی - اختلاس و ارتشاء - جرم موضوع ماده ۲ قانون تشدید مجازات رانندگان - محکومیت های مستند بماده ۱۸ قانون مربوط به امور پزشکی و داروئی یا جرائم موضوع مواد ۲۰ و ۲۱ و ۲۲ و ۲۳ قانون مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی - محکومیت های مستند به قوانین راجع به گرانروشی و احتکار - وارد کردن یا ساختن مواد مخدر از هر نوع - محکومیت های مستند به لایحه قانونی راجع به مجازات پاشیدن اسید - ماده واحده تشدید مجازات رانندگان متخلف - قانون تشدید مجازات زبایندگان اشخاص.

ماده ۳- وزارت جنگ میتواند در مورد محکومین دادگاههای نظامی که تا تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون بموجب احکام قطعی محکومیت حاصل نموده و حکم در حال اجرا باشد و یا تا پایان سال ۲۵۳۷ بحال اجرا درآید عفو تمام یا قسمتی از مجازات آنان را از پیشگاه مبارک ملوکانه استدعا کند.

ماده ۴- مقررات این قانون تأثیری در اجرای حکم ضرر و زیان مدعی خصوصی نخواهد داشت.

مخبر کمیسیون دادگستری - حسین اسکندری

گزارش از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه روز چهارشنبه ۲۵۳۶/۱۲/۳

با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به قانون عفو محکومین بمناسبت یکصدمین سالگرد زادروز اعلیحضرت رضا شاه کبیر سردودمان شاهنشاهی پهلوی را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون دادگستری را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون نظام - عبدالحسین تژده رئیس - کلمات لایحه مطرح است آقای اخلاق پور بفرمائید.

غلامرضا اخلاق پور - جناب آقای رئیس، خانمها، آقایان، افرادی که در یک جامعه زندگی میکنند و با یکدیگر روابط اجتماعی و حقوقی دارند محققاً بر اثر تحمل زحمت و انجام کاری دارای ثروتی شده و با بکار انداختن آن درآمدی حاصل میگردند که باید در مقابل تجاوز افراد دیگر محفوظ باشد (صحیح است) و همچنین مردم میخواهند که جان و حیثیت آنان مصون از هرگونه تعرض بوده و از این حقوق طبیعی و انسانی برخوردار گردند (احسن است) لذا برای حفظ حقوق افراد و برقراری نظم در جامعه یک سلسله قوانین بوسیله مجالس مقننه تصویب و دولت هم آنها را اجراء مینماید و رسیدگی بجرائم افراد و رفع تجاوز از حقوق آنان بعهده مقامات قضائی محول است و چون جامعه در مسیر تکامل قرار گرفته هرچه برداشش و بینش افراد افزوده شود و هر فردی نیز با تشخیص میزان حقوق طبیعی و انسانی خود بان قانع و در صدد تجاوز بحقوق سایرین بر نیاید پیدا است که جامعه از یک نظم کاملاً قابل توجهی برخوردار بوده بالعکس چنانچه دانش و بینش افراد به آن حد نرسیده باشد که حقوق یکدیگر را محترم بشمرند در این حال بر دامنه تجاوز و اجحاف افزوده شده و جامعه دچار ناراحتی و نگرانی میگردد و قطعاً وضع قانون برای حفظ نظم و جلوگیری از تجاوز افراد نسبت بیکدیگر میباشد هر چه این نظم بیشتر در معرض خطر و رخوت و بی اعتنائی افراد قرار گیرد بهمان شدت بوضع قوانین شدیدتر توجه بیشتری معطوف میگردد سابق بر این مجازات ها بیشتر جنبه تریبی و ترذیبی داشته و تصور میکردند که با اعدام نمودن قاتل در ملاء عام و یا هتک حرمت از یک محکومی در روحیه مردم اثر کلی و مثبت خواهد داشت و مجریان قانون فقط بفکر از بین بردن و یا تبعید مجرمین بالفطره بودند و اظهار میداشتند که وجود این افراد در جامعه صحیح نیست بلکه بسیار هم خطرناک میباشد ولی امروز این طرز تفکر دیگر قابل قبول نیست و جامعه بجای تنبیه محکومین در صدد تربیت و یاد دادن کار به آنان برآمده است و اغلب این قبیل محکومین که پس از پایان مدت محکومیت وارد اجتماع میشوند معمولاً تحت تأثیر نصایحی قرار گرفته و سعی میکنند که کمتر پیرامون اعمال خلاف قانون بپرند و جامعه هم بعکس سابق این افراد را با آغوش باز می پذیرد و غالباً دیده شده که محکومانی در جریان اجرای حکم از کرده خود نادم و طرز رفتار و حرکات آنها موجب میشود که محیط زندان را ترک و برای برخورداری از آزادی و ادامه بکار و کسب، وارد اجتماع شوند لذا جامعه صلاح میداند که با وضع قوانین مساعد از قبیل

برخورداری از عفو و آزادی مشروط قسمتی از مجازات این افراد را تحت عنوان عفو و آزادی مشروط به آنها ببخشد. (صحیح است) بارها است که قانونگذار جهت رهائی عده ای از محکومان بتصویب قانون عفو زندانیان مبادرت ورزیده است و در قبال این تصمیم قانونی اغلب از محکومان هم اصلاح و دیگر مرتکب جرمی نشده اند، بدون تردید لایحه قانون عفو محکومین بمناسبت یکصدمین سالگرد زادروز اعلیحضرت رضاشاه کبیر سردودمان شاهنشاهی پهلوی که در جلسه قبل فوریت آن تصویب و اکنون شور و رسیدگی بان آغاز گردیده از جمله لوایحی است که در سرنوشت محکومین به حبس ابد و غیره تأثیر بسزائی خواهد داشت و با اجراء این قانون قطعاً تا قبل از فرا رسیدن عید نوروز یک عده از هم میهنان ما با برخورداری از عفو از زندان ها آزاد و یا قسمتی از مجازات آنها تقلیل و یا حبس دائم آنها، به حبس های جنائی ده ساله و یا پانزده ساله تبدیل خواهد گشت بطوریکه ملاحظه میفرمائید عفو در این قانون فقط شامل مجرمینی است که احکام قطعی آنها تا تاریخ لازم الاجراء شدن قانونی صادر گردیده باشد و افراد دیگر که همزمان با اینگونه محکومین مرتکب جرائمی شده ولی بنا بعلل و جهاتی از قبیل ترسیدن نوبت رسیدگی و نقص تحقیقات و کامل نبودن پرونده اتهامی رسیدگی به جرم و صدور حکم قطعی درباره آنان بعهده تاخیر افتاده و یا می افتد و با اینکه هیچگونه تأثیر و دخالتی در امور دستگاههای انتظامی و مقامات قضائی ندارند تأمینانه بی جهت از شمول این موهبت تاریخی و عفو مورد استحقاق محروم میگرددند و محققاً قائل شدن این تبعیض غیر اصولی در شان نمایندگان دوره رستاخیز نیست (صحیح است) و اتخاذ این تصمیم هم از لحاظ وجود تبعیض برخلاف عدالت اجتماعی بوده و با هیچیک از موازین عقل و منطق تطبیق نمی نماید (صحیح است) و استناد به نظیر آن در گذشته نیز صحیح و موجه نخواهد بود فعلاً برای رفع هرگونه توهمی و مخصوصاً از نظرایجاد حسن اعتماد در مردم و بمنظور رفع تبعیض و جلوگیری از هرگونه اعمال و فعل و انفعالاتی که ممکن است در تکمیل با عدم تکمیل پرونده های اتهامی و صدور احکام رخ دهد پیشنهاد مینماید که دولت با اصلاح ماده اول لایحه، بشرحی که قرائت میشود موافقت کند. ماده ۱- بمناسبت یکصدمین سالگرد زادروز اعلیحضرت رضاشاه کبیر سردودمان شاهنشاهی پهلوی بنیانگذار ایران نو کسانی که تا تاریخ تقدیم این لایحه مرتکب جرمی شده و احکام

محکومیت آنها تا تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون از دادگاههای دادگستری صادر و قطعیت یافته و درحال اجراء باشد یا بعداً صادر و بحال اجراء آید بنحو زیرمورد عفو قرار نگیرند.

و اگر دولت موافقت نمود در این زمینه پیشنهادی تهیه کرده ایم که جهت بررسی نسبت بمندرجات آن و اخذ رأی تقدیم میشود امیدوارم که دولت و نمایندگان محترم مجلس شورای ملی این موضوع را که بسیار دقیق و حساس است موضح نظر قرار داده تصمیمی اتخاذ فرمایند که تبعیض موجود مرتفع و بی جهت کسی که ممکن است حبس ابدش بلحاظ گذشت شاکی یا مدعی خصوصی بده سال و یا در صورت عدم گذشت پانزده سال تبدیل شود از این حق بلحاظ تأخیر در رسیدگی محروم نگردد و مطمئناً با تصویب این پیشنهاد عدالت را تعمیم و دین خود را نسبت باشخاص ذیحقی اداء میکنیم توفیق همگی را از خدای بزرگ مسئلت مینمایم. (احسنست).

رئیس - آقای دکتر سواد کوهی بفرمائید.

دکتر سواد کوهی - جناب آقای رئیس همکاران گرامی خاطر شریفان مستحضرات که طبق تحقیقات انجام شده رضاشاه کبیر در ۲ اسفند ماه ۱۳۰۳ شاهنشاهی درآشت سواد کوه متولد شده اند اسامی صدمین سال تولد آن سردار بزرگ ملی است بفرمان شاهنشاهی آریامهراسال تجلیلی از صدمین سال تولد رضاشاه کبیر در سراسر ایران بعمل خواهد آمد این حقیقتی است که ملت ایران واقف است رضا شاه کبیر عنصری است که ایران را از نیستی بهستی درآورده است سوم اسفند ۱۳۰۹ که نقطه عطف تاریخ ایران است بدست این سردار بزرگ شروع شده فکرمی کنم بجای کودتای سوم اسفند باید قیام ملی ایران آنرا بنامیم زیرا در آن روز بود که علناً این سردار بزرگ وطن پرست بخاطر نجات ایران قیام کرد و تاریخ ۲۱ ساله این سردار بزرگ همه حکایت از این می کند که جان و روح و همه افکارش را برای سربلندی ایران بکار برد تا داشت که مجلس ایران بخاطر بزرگداشت این زاهد بزرگ باین لایحه که از طرف دولت تقدیم شده توجه کند و آنرا مورد نظر قرار دهد این لایحه در کمیسیون دادگستری مطرح شد و رویش بحث زیادی انجام گرفت و همانطور که همکار محترم جناب اخلاق پور فرمودند بر این اساس بیشتر توجه میشود که علمای حقوق جزا توجه کرده اند هر مقدار زندانیانی که زندانی می کشند مورد عفو یا آزادی مشروط قرار بگیرند بیشتر میتوانند بجامعه برگردند و زندگی سالمتری پیدا

کنند مسلماً با تصویب این قانون بسیاری از زندانیان آزاد خواهند شد و اعضاء مفیدی برای جامعه خواهند شد و خانواده های آنها از این کار بزرگی که بتصویب مجلسین خواهد رسید خوشحال خواهند شد فقط بنده می خواهم به استحضار آقایان معاونین که اینجا تشریف دارند برسانم بمناسبت صدمین سالروز تولد رضاشاه کبیر در قبال این کار بزرگ که اینجا انجام میشود یک سلسله اقدامات عمرانی و کارهای ثابت بنام این سردار بزرگ نام گذاری بشود و از طرف دولت هم برای تجلیل از این مرد بزرگ اقداماتی انجام بگیرد.

رئیس - آقای منصوریان تشریف بیاورید.

منصوریان - جناب رئیس، همکاران ارجمند، سردار بزرگ تاریخ ایران نه تنها در زمان حیات بلکه همیشه برای ملت ما و کشور ما بمصدر خدمات ارزنده ای بوده که بنده فکر میکنم تاریخ در آینده بیشتر و بهتر بزرگی و عظمت کارهای این مرد بزرگ یعنی سرسلسله دودمان پهلوی را نشان خواهد داد حتی بعد از مرگ نیز این سردار بزرگ اثرات نیکوئی برای ملت ما به یادگار گذاشت و یکی از آنها همین لایحه ای است که در شب عید موجب خواهد شد که یک عده از افراد خانواده مردمانی که در زندان هستند شاد بشوند و زندگی نوینی را آغاز کنند در این لایحه بنده می خواستم حضور همکاران عزیز عرض کنم نکات مهمی در نظر گرفته شده و آن به این نحو نیست که تمام محکومین بطور کلی مشمول عفو بشوند بلکه از نظر نظم اجتماع ایجاب می کند بعضی از محکومین مستثنی باشند و به همین جهت در این لایحه کسانی که به اعدام محکوم شده اند مشمول این لایحه نیستند و یا بعضی از جرائمی که در جامعه ما اثراتی باقی می گذارند که اگر قرار باشد مورد عفو قرار بگیرند نه تنها اثر نیکوئی در اجتماع ندارد بلکه ممکن است اثرات عکس داشته باشد به همین جهت اگر ملاحظه فرموده باشید بعضی از جرائم مثل سرقت در محل سکنی که با حمل اسلحه باشد یا سرقت هایی از این قبیل و موضوع قتل های غیر عمدی به علت مستی یا بدون پروانه رانندگان یا سرعت که شامل ماده ۲ قانون تشدید مجازات رانندگان میشود مستثنی شده است و همینطور مقداری از جرائم مربوط به قانون مواد دارویی یا پزشکی مواد غذائی که تقلب آن منجر به مرگ یا نقص عضو بصرف کنندگان میشود اما یک نکته اساسی که همیشه در مورد عفو باید در نظر گرفته شود و در این قانون هم در نظر گرفته شده است

موضوع احکام قطعی و لازم الاجرا است که مشمول عفو میشود والا جرمی که کسی مرتکب شده جناب اخلاق پور توجه بفرمائید تاریخ ارتکاب جرم و رسیدگی که هنوز قطعیت نیافته با جرمی که در جریان رسیدگی است معلوم نیست که جرم هست یا نه تا معلوم شود که متهم محکوم هست یا خیر پس در نتیجه حکم محکومیت باید قطعی و لازم الاجرا باشد تا باین لایحه و سایر لوایح عفو و بخشودگی بتوان تطبیق نمود ولی چون سرعت عمل در تصویب لایحه بخرج داده شد، بعضی از دوستان فکر کردند که ممکن است عده ای که در جریان کار پرونده هایشان در دیوانعالی کشور در جریان رسیدگی است و هنوز منجر بصدور حکم نشده محروم شوند بنده در این مورد با رئیس دیوانعالی کشور و مسئولین وزارت دادگستری صحبت کردم خوشبختانه دستور فرمودند سریعاً باین پرونده ها بخصوص پرونده هایی که محکومیت سه ماه دارند با سرعت زیاد رسیدگی شود. دوم اینکه کسانی باشند که تشخیص دهند محکومیتشان صحیح است و فرجام خواهشان کار ناصحیح بوده و استرداد بکنند دیوان عالی کشور خارج از نوبت رسیدگی می کند و قرار قطعی صادر می نماید که قبل از لازم الاجرا شدن این لایحه مشمول آن گردند. بنابراین بنده خواستم عرض کنم که این لایحه در کمیسیون دادگستری و نظام دقیقاً بررسی شد و نسبت به تمام مواد این لایحه که بسیار لایحه مهم و از لحاظ اجتماع ما ارزش فراوان دارد و تمام این نکات را در نظر گرفته اند و امیدوارم که مورد توجه همکاران و نمایندگان محترم مجلس قرار بگیرد و هر چه زودتر بصورت قانون قطعی درآید که در این شب عیدی عده ای از خانواده ها بتوانند نان آور و سرپرست خودشان را در بین خودشان به بینند متشکرم.

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بورود در شور مواد رأی میگیریم خاتمه و آتایبائی که موافقت خواهش می کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده اول قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱ - بمناسبت یکصدمین سالگرد زاد روز اعلیحضرت رضاشاه کبیر سردودمان شاهنشاهی پهلوی بنیانگذار ایران نوکسانی که احکام محکومیت آنها تا تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون از دادگاههای دادگستری صادر و قطعی شده و درحال اجراء باشد یا حکم مذکور تا پایان سال ۱۳۰۷ شاهنشاهی بحال اجراء درآید بنحو زیر مورد عفو قرار میگیرند:

۱ - مجازات محکومین به حبس دائم در صورت نبودن شاکی یا مدعی خصوصی و یا گذشت آنان به ده سال و در صورت عدم گذشت به پانزده سال حبس جنائی درجه یک تبدیل میشود.

۲ - مجازات محکومین به حبس های جنائی در صورت نبودن شاکی یا مدعی خصوصی و یا گذشت آنان نصف و در صورت عدم گذشت آن بخشوده میشود.

۳ - مجازات محکومین به حبسهای جنحه ای و یا حبس در دارالتأدیب بیش از سه ماه در صورت نبودن شاکی یا مدعی خصوصی یا گذشت آنان ۱/۲ و در صورت عدم گذشت ۱/۳ آن بخشوده میشود.

۴ - مجازات اقامت اجباری بر طبق تبصره اصلاحی ذیل ماده ۱۷۳ قانون مجازات عمومی بشرط اجرای حکم حبس کلاً بخشوده میشود.

۵ - مجازات حبس جنحه ای و یا حبس در دارالتأدیب تا سه ماه کلاً و جزای نقدی اعم از اصلی و یا تکمیلی تا مبلغ یکصد هزار ریال بخشوده میشود ولو حکم حبس یا جزای نقدی درحال اجراء نباشد.

۶ - کسانی که قبل از قانون عفو عادی و یا قانون عفو و بخشودگی قسمتی از مجازات محکومین بمناسبت جشن دوهزار و پانصد ساله بنیانگذاری شاهنشاهی ایران و یا قانون عفو و بخشودگی زندانیان بمناسبت بزرگداشت نیم قرن شاهنشاهی پهلوی استفاده کرده اند با توجه به حکم اصلی مجازات تا میزان مندرج در این قانون با رعایت شرایط آن بخشوده میشوند.

رئیس - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

چون عفو مورد بحث بنا بمندرجات لایحه تقدیمی دولت فقط شامل افرادی میگردد که تا تاریخ لازم الاجرا گردیدن این قانون احکام قطعی درباره آنان صادر گردیده باشد و افراد دیگر که همزمان با این گونه محکومین مرتکب جرائمی شده ولی بنا بعلل و جهاتی از قبیل نرسیدن نوبت رسیدگی و نقض تحقیقات و کامل نبودن پرونده رسیدگی بجرم و صدور حکم بعداً تأخیر افتاده و یا می افتد از مشمول این موهبت تاریخی محروم میگردد برای اجرای اصل اساسی و عدالت اجتماعی و بهره مند شدن همه مجرمان از این عنایت پیشنهاد میگردد که ماده اول لایحه قانون بشرح زیر اصلاح شود:

ماده ۱ - بمناسبت یکصدمین سالگرد زاد روز اعلیحضرت رضاشاه کیومرسدودمان شاهنشاهی پهلوی بنیان گذار ایران نو کسانیکه تا تاریخ تقدیم این لایحه مرتکب جرمی شده و احکام محکومیت آنها تا تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون از دادگاههای دادگستری صادر و قاطعیت یافته و در حال اجرا باشد یا بعداً صادر و بحال اجرا درآید بنحویزیر در مورد عفو قرار میگیرند. غلامرضا اخلاق پور - علی اصغر مظهري د. کتر حسین طبیب - پرویز ظفوری - افتخار - يحيی معینی چاغروند - پارسا مطلق - حجتی رئیس - نسبت باین پیشنهاد نظری نیست ؟ آقای شیخ الاسلامی فرمائید.

مهدی شیخ الاسلامی - جناب آقای رئیس، همکاران گرامی خواستم توضیحی عرض کنم در مورد این پیشنهاد همانطوریکه اینجا گفته شد اصولاً بخشودگی ناظر به محکومیت قطعی است، در این لایحه ملاحظه میفرمائید که دومورد پیشبینی شده که در هردو مورد یک شرط وجود دارد و آن اجرای قطعیت حکم است تا تاریخ اجرای این قانون، منتها بعضی از احکام قطعی شده و در حال اجرا است که مشمول این قانون است و بعضی از احکام قطعی شده تاریخ لازم الاجرائی ذکر شده ولی بحالت اجرا در نیامده است آنها نیز مشمول هستند بشرط اینکه تا آخر سال ۳۷ به حال اجراء بر بیاید ولی شرط قطعیت باید تاریخ اجرای این قانون باشد، بنابراین در هر دو فصل شرط شمول باید قطعی باشد و این درست است و مطابق اصول و من استعدا می کنم نمایندگان محترمی که پیشنهاد کرده اند باین موارد توجه داشته باشند که احتمالاً اگر کسی جرائمی را مرتکب شده است و در حال رسیدگی است و محکومیتش قطعی نشده تا محکومیتش صادر نشود نمی توانیم شامل بخشودگی قرار دهیم چون همیشه بخشودگی شامل محکومیت قطعی است.

رئیس - آقای پزشکپور فرمائید.
پزشکپور - در مورد پیشنهادی که بعضی از همکاران تقدیم کرده اند دو نظر بعنوان مخالف ابراز شد یکی نظر جناب منصوریان بود که قبلاً هم باهم مذاکره کرده بودیم ولی حقیقت این است که وقتی پیشنهاد را دیدم و بررسی دقیقتری کردم به این نتیجه رسیدم که این پیشنهاد صحیح است، پیشنهاد این است که در واقع جمله «از تاریخ تقدیم لایحه به ماده یک اضافه شود» دو نظر بخلاف دارد یکی اینکه جناب منصوریان فرمودند، نکته ای بود که هم مورد نظر ایشان بود و هم من و آن

این بود که اگر این پیشنهاد مطرح بشود و یک چنین تغییری در ماده یک داده شود شاید به پایان سال نرسد که البته من فکر می کنم زیاد نمی تواند عذر موجهی باشد، برای اینکه بایستی برود به سنا و سنا هم با سرعت بیشتری رسیدگی میکند و چه بسا ممکن است وحدت نظر در ابتدا حاصل بشود و اگر هم نشد سریعاً به طریقی رفع اشتباه خواهد شد بنابراین فرمودند که در دادگاهها و مراجع دادگستری این تصمیم گرفته شده است که سریعاً رسیدگی شود پس این تصور می تواند وجود داشته باشد که بهر حال مواردی باشد که در واقع تا پایان این مدت حکم قطعی صادر نشود، بنابراین چنین مواردی مشمول عفو نمی شوند در حالیکه چه بسا ممکن است یک جرم و یک عنوان جرم در قانون باشد و به این کیفیت یکی از این تخفیف برخوردار خواهد بود و دیگری برخوردار نمی شود، در حالیکه قانون در این مورد نسبت به تمام کسانیکه جرمشان مورد نظر مقنن است یکسان عمل شود و منظور قانون بطور عادلانه اجرا شود اما موضوع دوم که جناب شیخ الاسلامی فرمودند در مورد اینکه تخفیف یا بخشودگی نسبت باحکامی که صادر میشود و در مرحله اجرا گذارده میشود باید باشد پیشنهاد دهندگان هم پیشنهادی سوی این ندارند، آنها هم همین وضع را پیدا میکنند یعنی ملاً حکم قطعی صادر خواهند شد و حتی مرحله اجرا گذارده میشود یعنی تمامی کسانی که تا تاریخ تقدیم این لایحه مرتکب جرائم مذکور در این قانون شده اند از این تخفیف برخوردار میشوند، جناب شیخ الاسلامی جنابعالی خودتان میدانید که در موارد متعددی دادگاهها ممکن است بر اثر تراکم پرونده ها نتوانند حکم قطعی تا این زمان صادر کنند و ممکن است بعلت مشکلات اجرائی نتوانند حکم قطعی صادر کنند و بنابراین عادلانه نیست بعلت اشکالات اجرائی ما آنها را از جماعت این قانون محروم کنیم بنابراین اصل بر این است حالا که بنا بر یک موقعیت استثنائی که صدمین سالروز شاهنشاه رضاشاه کبیر و بزرگداشت این روز بزرگ است تمامی کسانی که مرتکب این جرائم شده اند از این تخفیف برخوردار شوند و سبب و جهات و دلالتی که در اختیار محکومین نیست نخواهد بود نباید موجب شود که آنها از این عنایت مقنن محروم بشوند بنابراین پیشنهاد ناظر به این نکته است که اگر حکمی بر مرحله اجرا و قطعیت در نیاید نمی تواند عذر موجهی برای ما باشد که به این جهت امیدوارم پیشنهاد را مورد عنایت قرار دهید و نیز باین سبب من موافق با پیشنهاد و از همکاران محترم استعدا دارم باین پیشنهاد رأی موافق بدهید.

رئیس - آقای هنرمندی فرمائید.

هنرمندی (معاون وزارت دادگستری) - جناب آقای رئیس، نمایندگان محترم مجلس شورای ملی اینجانباطلی عنوان شده که بنده در قسمتی از آن که مطالب که مربوط به آقای اخلاق پور بود و اشاره فرموده اند به اصلاح مجرمین و برگرداندن آنها بخانواده ناید می کنم و قانون سازمان اقدامات تأمینی در همین مجلس تصویب و الان هم بمورد اجرا درآمده بر همین اساس است و تمام این اقدامات در این سازمان متمرکز میشود و در سطح مملکت بر مرحله اجرا درمی آید بنابراین درست است که باید مجرمین را اصلاح کردنه اینکه انتقام کشید اما راجع باینکه در ماده یک پیشنهادی رسیده شد کسانیکه تا تاریخ تصویب این قانون مرتکب جرم شده اند بعداً هم اگر بر مرحله قطعی درآید مشمول این قانون بشوند باید عرض کنم مادر قوانین دو نوع عفو داریم، یک عفو عمومی داریم، یک نوع عفو خصوصی. قانون عفو عمومی ماده ۵۵ قانون مجازات عمومی است و عفو خصوصی ماده ۵۶ این قانون. در عفو خصوصی مطرح است کسانیکه محکومیت آنها قطعی شده و در حال اجراء است مورد عفو قرار میگیرند البته این ماده ۵۶ تصویبش موکول است به اراده سنیه شاهنشاه، بشرف عرض میرسد و شاهنشاه تصویب میفرمایند اما عمومیت آن در این جهت است که در سطح مملکت ما میخواهیم از یک الگویی که تصویب میفرمائید دادستانها این کار را انجام بدهند ولیست دیگر تهیه بشود علیهذا این عفو خصوصی است و عفو عمومی نیست در عفو عمومی همانطور که آقای پزشکپور و اخلاق پور فرمودند ممکن است تاریخ عفو بسود کسانی که تا این تاریخ مرتکب جرم شده اند اعم از اینکه در دادگاه باشد یا حکم بدوی یا حکم قطعی صادر شده باشد یا اعم از اینکه در حال اجرا باشد تمام اینها بخشوده میشود.

پزشکپور - جناب آقای هنرمندی از تاریخ تقدیم است نه از تاریخ تصویب.

هنرمندی - میدانم اما اینکه میفرمائید اگر بعداً هم این حکم قطعی شد و بموقع اجراء در آمدن این قانون شامل آنها هم بشود این منظور دولت نبوده است منظور این بوده است که در صدمین سالگرد تولد اعلیحضرت رضاشاه کبیر کسانیکه

تا تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون حکم محکومیت آنها قطعی شده یا در طول سال ۲۵۳۷ بر مرحله اجراء درآید بخشوده شوند بنحوی که در لایحه هست اما اینکه میفرمائید در دیوان عالی کشور ممکن است بعضی از احکام باقی بماند باید خدمتتان عرض بکنم دیوان عالی کشور نسبت باحکامی که تا سه ماه حبس و یکصد هزار ریال است و بموجب ماده یک این لایحه کلاً بخشوده میشوند اعم از اینکه بحالت اجرا درآمده باشد یا نه دیوان عالی کشور تصمیم گرفت که تمام این قبیل پرونده ها را تا لازم الاجرا شدن این قانون تمام کند البته ممکن است یک مقدار باقی بماند نسبت به آنها که از ۳ ماه حبس بیشتر باشد و مسلم هم باقی خواهد ماندنا راجع به عدالت اجتماعی به آن معنائی که جنابعالی میفرمائید که دیوان عالی کشور در یک زمان تمام کسانیکه تا پایان اجرای این قانون مرتکب جرم شدند یکباره تمام اینها را قطعی بکند اصلاً امکان ندارد و غیر ممکن است برای اینکه رسیدگی و تکمیل این پرونده ها دارای شرایط و تشریفات است و بعضی از پرونده ها برای صدور حکم احتیاج به تحقیق و رسیدگی دارد. بعلاوه این قانون در مجلس شورای ملی سابقه تصویب دارد و قبلاً هم عمل کرده ایم و حالا بمناسبت یکصدمین سالگرد اعلیحضرت رضاشاه کبیر باز هم میخواهیم تعدادی از زندانیان را در روز ۲ اسفند با اجرا درآوردن این قانون انشاء الله آزاد کنیم (اخلاق پور) - بقیه را هم (بعداً) یعنی این قانون تساروز ۲ اسفند انشاء الله بموقع اجرا در بیاید و زندانیان مشمول آن آزاد شوند و همچنین آنهائی که تا پایان سال ۲۵۳۷ این قانون مشمول حالشان میشود و زندان آزاد میشوند. بنابراین فکر نمیکنم پیشنهادی که شده است تا بحال سابقه داشته باشد و در جانی دیگر هم بنده سراغ ندارم، اما این لایحه عفو خصوصی است که شرایط آنرا خدمتتان عرض کردم که تاریخ قطعیت احکام باید روز لازم الاجرا شدن این قانون باشد و اگر بخواهیم بعداً قطعیت پیدا کنند باید هفت - هشت سال دیگر این قانون را اجرا کنیم در حالیکه برای یکسال بیشتر نیست. من تقاضا میکنم از نمایندگان محترم مجلس شورای ملی حالا که یک لایحه عفو و بخشودگی عده ای از زندانیان بمناسبت خاصی حضورتان تقدیم شده است اجازه فرمایند

که این لایحه تصویب شود تا انشاء الله از روز ۲ اسفند زندانیان مشمول این قانون از زندان آزاد شوند و دعاگوی ذات مبارک شاهنشاهی آریامهر باشند. در حالیکه اگر با تصویب این پیشنهاد لایحه اصلاح شود تصور میکنم اجرای آن بتأخیر بینند و این کار اصولی نیست. تشکر میکنم.

رئیس - آقای دکتر دادفر بفرماید.

دکتر دادفر - بنده قصد تصدیق نداشتیم بخصوص که فرمایشات جناب معاون وزارت دادگستری روشن و صریح بود. و در قبال پیشنهادی که داده شده عرض میکنم اگر بنا باشد در پیشنهاد عفو بگوئیم - البته در صورتی که این پیشنهاد تصویب گردد - که متهمینی که در آینده محکوم خواهند شد مشمول عفو قرار میگیرند یک مسأله قضائی پیش میاید و یک سؤال مطرح میشود که مجری این قانون کجا هست؟ دادگاهها؟ دادگاهی که میخواهد حکم بدهد میداند که مقداری از آن حکم ملق این قانون بخشیده شده است اگر آن تخفیف را دادگاه رعایت کند قانون اعمال نمیشود پانزده سال یا ده سال که درست نیست با وجود قانون مصوب که اینها مشمول این عفو میشوند دادگاهی که سال آینده میخواهد متهم را محکوم کند چه چیزی حکم بدهد؟ این اصلاً برخلاف اصول است که ما از حالا بگوئیم متهمینی که در آینده محکوم میشوند بموجب یک قانون قبلی در مجازاتشان مثلاً تخفیف داده شود. بعلاوه مجری این قانون کی هست؟ آیا به مناسبت هائی که قید شده است دادگاه مجازاتش را باین میآورد یا اگر دادگاهی در نظر گرفت و مجازاتش را تخفیف داد دوباره میشود آنرا باین آورد؟ اینها مسائلی است که از نظر رسیدگی قضائی تولید اشکال میکند همانطوریکه جناب هنرمندی اظهار داشتند این قانون شأن نزول خاصی دارد این عفو بمناسبت بزرگداشت و قدردانسی ملت ایران است نسبت به سردودمان پهلوی رضا شاه کبیر و یکصدسین سالگرد تولد ایشان که بکنند مقدار از محکومیت کسانی که قطعی شده است بخشیده میشود. اگر چنانچه دو نفر در حال حاضر مرتکب جرم شدهاند و یکی محکومیتش تمام شده و یکی تمام نشده این موضوع، موضوع مجریبت نیست که برسیدگی آن توجه شود. لایحه، لایحه عفو مشروط است (مهدی شیخ الاسلامی - اگر به اعتبار ارتکاب جرم باشد رسیدگی بعدی معنی ندارد) البته، اگر باعتبار ارتکاب جرم باشد دیگر رسیدگی بعدی اعتبار ندارد بنده تصور میکنم

لایحه ای که تصویب شد ماده اول آن از نظر قضائی واجد تمام شرائط و عناصر عفو است منتهی یک پیش بینی کرده اند که عام میشود و گفته اند که اگر قانون لازم الاجرا شد و تا یکسال دیگر مرحله اجرا درآمد یعنی در حقیقت حکم قطعی شده باشد باز مشمول است یعنی کاریست که باید بشود من تصور میکنم در عین اینکه آقایان پیشنهاد دهندگان توجه به عفو مجرمین دارند به موارد عفو دیگر هم توجه کرده اند مثل چهارم آنان، و روزهای دیگری مثل آن. حتماً با توجه بمفهوم این لایحه در آن موارد هم کسانی که نمیتوانستند استفاده کنند منظور خواهند کرد و در حقیقت نظر آقایان تأمین است.

رئیس - باین پیشنهاد رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهادی بنام بدتصره زیر باخر بنده لایحه اضافه شد:

تبصره - محکومین به حبس جنحه ای و یا حبس در دارالتأدیب تا سه ماهه که از رأی صادره فرجام خواسته اند و پرونده فرجامی آنان در دیوان عالی کشور مطرح است چنانچه تا پایان سال جاری فرجام خواهی خود را مسترد دارند مشمول عفو مندرج در این بند خواهند شد.

باتقدیم احترام - محمد تقی شریعت

رئیس - آقای شریعت بفرماید.

شریعت - جناب آقای رئیس، همکاران ارجمند، لایحه ای که امروز مطرح است بدون تردید یکی از لواحق بسیار خوب است که بمجلس تقدیم شده است منتهی یک نکته در این لایحه است که عده ای هستند که به مجازاتهای کمتر از سه ماه محکوم شده اند فرض بفرمائید مثلاً به ۶۱ روز حبس محکوم شده اند و در نتیجه فرجام خواهی به دیوان عالی کشور رفته است و آنان در دیوان عالی کشور در دست رسیدگی است ولی این رسیدگی، یعنی اگر امروز هم این قانون تصویب شود، و قتش گذشته است برای اینکه تا تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون در روز دیگر وقت است. بنده سؤال کردم پرونده ای که در اثر فرجام خواهی متهم بدیوان عالی کشور میروند به علت رسیدگی آن چهارماه دیگر خواهد بود یعنی در ثرمه و یا در خردادماه سال ۳۷ شخصی محکوم شده به ۶۱ روز حبس من پیشنهاد می کنم که تبصره ای به بنده این

لایحه اضافه بشود که محکومین اسسال که به کمتر از سه ماه محکوم شده اند و بر اثر فرجام خواهی محکوم پرونده در دیوان عالی کشور مطرح است چنانچه فرجام خواهی خود را مسترد دارند مشمول این قانون بشود، این چندفایده دارد یکی این که این قبیل اشخاص بتوانند در این جا استفاده کنند، دوم این که اگر این محکومین بیشتر از مدت محکومیت در زندان به سر برده اند و حکم شان قطعی بشود اینها آزاد خواهند شد و بیش از مدت یک ماه در زندان بسر نبرده و وقتی محکومیت صادر شود این شخص آزاد خواهد شد و به زندان نخواهد رفت منتهی این محکومیت در سجل کیفری او ثبت میشود و زندگی او را مختل نمیکند و آینده او را ازین خواهد برد. این پیشنهاد من اساساً برای این مطلب است که اجازه بفرمائید که این محکومی که مدت زندانی اش را کشیده و بعداً هم بازداشت نخواهد شد ولی بعلت طول رسیدگی در دیوان عالی کشور نمیتواند از این قانون استفاده کند اجازه بفرمائید استفاده بکنند که این محکومیت در سجل کیفری او ثبت نشود و آینده زندگی او را خراب نکند فایده دیگر این پیشنهاد من این است که محکوم باردیوان عالی کشور را سبک می کند، محکوم فرجام خواهی اش را پس می گیرد بنده استدعا می کنم که توجه بفرمائید اگر می پسندید پیشنهاد من را به آن رأی بدهید. متشکرم (احسنست).

رئیس - آقای هنرمندی بفرماید.

هنرمندی (معاون وزارت دادگستری) - مطالبی را که جناب شریعت فرمودند، جناب شیخ الاسلامی و جناب منصوریان توضیح دادند و بنده هم تأیید می کنم و اضافه میکنم که این دستور از طرف رئیس کل دیوان عالی کشور و وزارت دادگستری اجرا شده یعنی تا زمانی که این لایحه لازم الاجرا میشود یعنی تا ۲۴ اسفندماه کلیه پرونده هائی که در دیوان عالی کشور به مجازاتهای تا سه ماه یا یکصد هزار ریال جزای تقدی یا توأم محکوم شده اند الان استدعا می کنم که در صورت جلسه هم قید بفرمایند که اینها قطعیت شان اعلام خواهد شد یعنی دیوان عالی کشور خارج از نوبت به همه این پرونده ها ظرف این ده، پانزده روز آینده رسیدگی میکند و خاتمه میدهد و نظر آقای شریعت تأمین خواهد شد.

رئیس - آقای شریعت متقاعد شدید؟

شریعت - بله و پیشنهادم را پس میگیرم.

رئیس - نسبت به ماده اول رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند

(اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲ قرائت میشود: (شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - جرائم و محکومیت های زیر از مشمول مقررات فوق مستثنی هستند:

الف - محکومین جنائی با اعمال ماده ۲۵ قانون مجازات عمومی.

ب - جرائم موضوع مواد ۲۲۳ و ۲۶۶ و ۲۲۷ و ۲۳۰ و ۲۳۱ قانون مجازات عمومی - اختلاس و ارتشاء - جرم موضوع ماده ۲ قانون تشدید مجازات رانندگان - محکومیت های مستند بماده ۱۸ قانون مربوط به امور پزشکی و دارونی یا جرائم موضوع مواد ۱ و ۲ و ۳ و ۴ قانون مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی - محکومیت های مستند به قوانین راجع به گرانفروشی و احتکار - وارد کردن یا ساختن مواد مخدر از هر نوع - محکومیت های مستند به لایحه قانونی راجع به مجازات پاشیدن اسید - ماده واحده تشدید مجازات رانندگان متخلف - قانون تشدید مجازات ربانندگان اشخاص.

رئیس - در ماده ۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

نسبت به ماده ۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند)

تصویب شد. ماده ۳ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - وزارت جنگ میتواند در مورد محکومین دادگاههای نظامی که تا تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون بموجب احکام قطعی محکومیت حاصل نموده و حکم در حال اجراء باشد و یا تا پایان سال ۳۷ به حال اجراء درآمد عفو تمام یا قسمتی از مجازات آنان را از پیشگاه مبارک ملوکانه استدعا کند.

رئیس - نسبت به ماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

رئیس - نسبت به ماده ۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد

ماده ۴ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - مقررات این قانون تأثیری در اجرای حکم ضرر و زیان مدعی خصوصاً نخواهد داشت

رئیس - نسبت به ماده ۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به ماده ۴ خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد کلیات آخر لایحه مطرح است آقای عباسمیرزائی بفرمائید.

عباسمیرزائی - جناب آقای رئیس نمایندگان محترم این لایحه عفو محکومین بمناسبت یکصدمین سالگرد زاد روز رضاشاه کبیر سرسلسله دودمان پهلوی را همه باشوق و شغف رأی دادیم نه به خاطر عفو تنها، که یک عدهای بهره مند میشوند. اصل این فکر باید در تاریخ مشروطیت ایران و در این مجلس مقدس ثبت و ضبط بشود و آیندگان قضاوت بکنند. آن نهایت نعمتی است که از دودمان پهلوی به این سرزمین عنایت شده. و آن وجود محمد رضا پهلوی و نسل پربرکت شاهنشاه آریامهر است. زندان به نفس خودش در جای خودش نعمتی است برای امنیت سایر مردم بنابراین فی نفسه ما بخشش را به معنای این که یک عدهای میتوانند نجات پیدا کنند نمی توانیم قبول کنیم چون به حکم قاضی معتقدیم ولی این یک عنایتی است که شاهنشاه آریامهر در هر موقعی و در هر زمانی برای کسانی که پس از محکومیت نادم میشوند اعطای فرمایند و مردمی که در خارج هستند، قبل از این که برای خود گرفتاری ایجاد کنند متوجه بشوند که من عریضی را که در این جا می کنم و مختصری مصدع اوقات شریف تان خواهم شد و از مقام ریاست پوزش می طلبم که نهایت لطف بفرمایند. نمایندگان محترم و ما همه مردم این مملکت واقعاً با اعتقاد به پادشاهی این بزرگوار و آن محبت هائی که شب و روز به این ملت بفرمایند صد درصد همه معتقد هستیم و همه ما باید بازگو کنیم، باید منعکس بکنیم من استدعا میکنم بعضی از مواقع، بعضی از لواحق که در روح لطیف جوانان این مملکت اثر میگذارد. با آن تبلیغات قشنگی که دستگاه تخصصی خودش بلد است بیشتر برای مردم توجیه بکنند این لایحه امروز با این دقتی که نمایندگان دو کمیسیون مجلس شورای ملی کمیسیون نظام و کمیسیون دادگستری تصویب فرمودند که خوشبختانه رئیس کمیسیون دادگستری عضو کمیسیون نظام هم هست و در کمیسیون تشریف داشتند و از ایشان استفاده کردیم جناب آقای شیخ الاسلامی است حالا چنان خواهیم و چرا نگوئیم و عرض نکنیم که باید صدمین سالروز تولد اعلیحضرت رضاشاه کبیر که یک روز مقدسی است در تاریخ

باقی بماند که بدانیم به مناسبت این روز فرخنده عده ای از افرادی که بزه کار بودند ولی این بزه شان نفرتی در سایر مردم جامعه ایجاد نمی کند و خودشان به نفس خودشان این ظلم را کرده اند پادشاه محبوب امر میفرمایند بدولت و بوزارت دادگستری و به دادرسی ارتش شاهنشاهی مرتکبین اینگونه جرائمی که در این جا هم بحث شد بخشوده شوند. و این مراجع به نحو اتم و اکمل این قانون را اجرا می کنند و مخصوصاً باید عرض کنم که زندانیانی که محکومیشان مربوط به ارتش هم بوده است و در دادگاههای ارتش و یادادگاههای دادگستری محکوم شده اند از مزایای این قانون برخوردار خواهند شد من این جا روی می کنم به ریاست معظم مجلس شورای ملی و به معاون محترم وزارت دادگستری و عرض میکنم که این قانون واقعاً یک قانون استثنائی است. که به مناسبت صدمین سالروز تولد اعلیحضرت رضاشاه کبیر است شکر و سپاس نمایندگان ملت را همیشه شما به شرف عرض شاهنشاه رسانیده اید استدعای من با تأیید همه نمایندگان بپیت اینست که دعای خیر نمایندگان پلمت ایران از زبان ملت ایران را به عرض خاکبای شاهنشاه ایران برسانید و عرض کنید شاهنشاه ما نمایندگان ملت ایران از خداوند بقا و سلامتی و دوام عمر شمارا همیشه خواهانیم این ملت عاشق پادشاه عزیزش هست و چنین لواحق و وسیله ای است برای اینکه بتوانند علاقه واقعی خودشان را در ساحت مقدس مجلس شورای ملی ایران بیاد شاه عزیزشان به محمد رضاشاه پهلوی که در عظمت اسلام، در عظمت این مملکت که در باره رشد دانش اجتماعی این ملت آنچنان ارشاد و راهنمایی فرمودند تقدیم دارند من کارگردم مقابل این قضات عزیزی که در دادگاهها مشغول رسیدگی هستند و در قبک سایر دانشمندان محترم چه بانوان و چه سایر آقایان محترم که در مجلس شورای ملی هستند، می توانم عرض اندام کنم و رشد یک فرد عادی از جامعه بنام کارگر را در این مجلس نشان بدهم و بگویم که شاهنشاه ملت ایران این نعمتهای شمارا را در هیچ زمان نه فراموش میکند و نه از خودش دور میکند من این لایحه را وقتی بمنزل بردم و دیدم که تا این حد پادشاه بیاد مردم است یکی از بچه های من با دوستش درس میخواند. گفتم بچه ها در مدرسه این لایحه را از معلمهایتان بخواهید برای شما توجیه کنند

تاروشن شوید به شاهنشاهی ایران و علت اینکه ملت ایران چرا خونش با سلطنت عجین است و چرا با عشقش عجین است این شاهنشاهی ایران است این سلطنت است و این محمد رضا شاه پهلوی است که خیر و برکت پهلوی در این عصر و زمان بتمام مردم ایران حتی محکومین که بحق باید در زندانها بمانند عنایت میفرمایند و آزادشان میکنند و ما نمایندگان ملت از پشت این تریبون عرض میکنم خداوند طول عمر و عزت و نصرت بنوبادشاه عزیز و کسانی که عشق و علاقه بتو دارند عنایت فرماید و بقای عمر دودمان پهلوی و سلطنت پهلوی نسل بعد نسل در این سرزمین مستدام باشد (احسنت)

رئیس - نظر دیگری در کلیات آخر لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت به مجموع مواد و کلیات آخر آن رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (همه برخاستند) لایحه با اتفاق آراء تصویب شد بدولت ابلاغ میشود.

۴- طرح و تصویب گزارش شور دوم اصلاح تبصره ماده ۷ قانون اصلاح قانون تشکیل انجمنهای شهرستان و استان و ارسال به مجلس سنا.

رئیس - گزارش شور دوم لایحه قانون اصلاح تبصره ماده ۷ قانون اصلاح قانون تشکیل انجمنهای شهرستان و استان مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)
گزارش شور دوم از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه روز شنبه ۲۹/۱۱/۲۵۳۶ با حضور آقای علی اصغر طباطبائی معاون وزارت امور اقتصادی و دارائی و آقای علی نگهبان معاون وزارت کشور لایحه اصلاح تبصره ماده ۷ قانون اصلاح قانون تشکیل انجمنهای شهرستان و استان را که گزارش شور اول آن بشماره ۳۰۳۰ چاپ گردیده است برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه شور اول را عیناً تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. لایحه قانون اصلاح تبصره ماده ۷ قانون اصلاح قانون تشکیل انجمنهای شهرستان و استان

ماده واحده - تبصره ماده ۷ قانون اصلاح قانون تشکیل انجمنهای شهرستان و استان مصوب ۲۵/۳/۲۵ شاهنشاهی بشرح زیر اصلاح میشود:
تبصره ۳ - مرجع رسیدگی با اعتراض مؤدیان نسبت

بشمول عوارض و میزان آن و همچنین تعیین مرجع وصول کننده آن کمیسیونی است که با شرکت فرماندار یا نماینده او - رئیس انجمن شهرستان و رئیس انجمن شهر و یا یکی از نمایندگان انجمنهای مذکور با انتخاب رئیس تشکیل خواهد شد و در صورتیکه انجمنهای مذکور وجود نداشته باشد - صلاحیت رسیدگی با هیأت مذکور در تبصره ذیل ماده ۴ خواهد بود. طرز وصول عوارض و اجرای آراء کمیسیون مزبور طبق آیین نامه ای است که از طرف وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی محمد علی ادیب مجلسی گزارش شور دوم از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی کمیسیون کشور در جلسه روز یکشنبه ۳۰/۱۱/۲۵۳۶ با حضور آقای علی نگهبان معاون وزارت کشور لایحه اصلاح تبصره ماده ۷ قانون اصلاح قانون تشکیل انجمنهای شهرستان و استان را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور اقتصادی و دارائی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون کشور - عبدالله قراقرز لوشجعی
رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد لایحه برای تصویب مجلس سنا فرستاده میشود.

۵- طرح گزارش شور اول الحاق دو تبصره بماده ۱۵ قانون راجع به ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران.

رئیس - گزارش شور اول لایحه قانون الحاق دو تبصره بماده ۱۵ قانون راجع به ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی کمیسیون دادگستری در جلسه روز یکشنبه ۳۰/۱۱/۲۵۳۶ با حضور آقایان: هنرمندی معاون وزارت دادگستری، کاوسی معاون وزارت کار و امور اجتماعی، نگهبان معاون وزارت کشور، لایحه مربوط به الحاق دو تبصره بماده ۱۵ قانون ورود و اقامت اتباع یگانه مصوب اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ را که در جلسه روز سه شنبه ۲۵/۱۱/۲۵۳۶

تقدیم و بشماره ۹۳۲ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحاتی تصویب کرد.
اینک گزارش آن را بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میدارد.

لایحه قانون الحاق دو تبصره به ماده ۱۵ قانون راجع به ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران مصوب ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ (۲۴۹۰ شاهنشاهی).

ماده واحده - به ماده ۱۵ قانون راجع به ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران دو تبصره بشرح زیر اضافه می گردد:
الف - تبصره ۱ - دادستان شهرستان میتواند به پیشنهاد شهربانی کشور شاهنشاهی یا ژاندارمری کشور شاهنشاهی تعقیب تبعه بیگانه ای را که بدون داشتن اسناد لازم و یا با داشتن اسناد لازم از راه های غیرمجاز بکشور وارد شده یا بشود در هر بار معلق نماید.
هرگاه متهم مذکور ظرف سه سال از تاریخ تعلیق تعقیب مرتکب جرمی از نوع دیگر (درجه جنحه یا جنایت) بشود بکلیه جرائم او رسیدگی و علاوه بر مجازات جرائم جدید بکیفر جرمی که مورد تعلیق نیز قرار گرفته محکوم خواهد شد.

هرگاه پیشنهاد شهربانی و یا ژاندارمری علاوه بر تعلیق تعقیب متضمن اخراج فرد بیگانه از کشور باشد در صورت تصویب تعلیق تعقیب دستور اخراج وی نیز از طرف دادستان صادر می شود. دادستان شهرستان مجاز است اختیارات حاصل از اجرای این تبصره را در حوزه قضائی دادگاههای بخش مستقل با تفویض نمایندگی برئیس دادگاه و یا هریک از قضات مأمور در دادگاه مذکور واگذار نماید.

ب - تبصره ۲ - پس از تعلیق تعقیب متهم مذکور اجازه اقامت و اشتغال او طبق آئین نامه اجرائی که از طرف وزارتخانه های امور خارجه، کشور و کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید. بلامانع است.

مخبر کمیسیون دادگستری - حسین اسکندری
گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی
کمیسیون امور خارجه در جلسه روز ۲۵۳۶/۱۲/۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به الحاق ۲ تبصره به ماده ۱۵ قانون راجع به ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران مصوب ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ (۲۴۹۰ شاهنشاهی) را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون دادگستری را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
مخبر کمیسیون امور خارجه - نیره ابتهاج سمعی
گزارش شور اول از کمیسیون کار و امور اجتماعی بمجلس شورای ملی

کمیسیون کار و امور اجتماعی در جلسه روز سه شنبه ۲۵۳۶/۱۲/۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به الحاق ۲ تبصره به ماده ۱۵ قانون راجع به ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران مصوب ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ (۲۴۹۰ شاهنشاهی) را مورد رسیدگی و مصوبه کمیسیون دادگستری را مورد تأیید و تصویب قرار داد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
مخبر کمیسیون کار و امور اجتماعی - فتح الله حاتمی
گزارش شور اول از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی
کمیسیون کشور در جلسه روز سه شنبه ۳۶/۱۲/۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به الحاق ۲ تبصره به ماده ۱۵ قانون راجع به ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران مصوب ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ (۲۴۹۰ شاهنشاهی) را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون دادگستری را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
مخبر کمیسیون کشور - عبدالله فراگزولو شجاعی
رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست ؟
(اظهاری نشد) نسبت بورود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) لایحه برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۹ - طرح گزارش شور اول اجازه فروش عرصه خانه ها و باغها در اراضی واقع در آبخور سد محمد رضا شاه پهلوی به کارگران کشاورزی و خوش نشینان .

رئیس - گزارش شور اول اجازه فروش عرصه خانه ها و باغ ها در اراضی واقع در آبخور سد محمد رضا شاه پهلوی بکارگران کشاورزی و خوش نشینان مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)
گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه روز دوشنبه ۳۶/۱۱/۳ با حضور آقایان: هنرمندی معاون وزارت دادگستری و عبدالله منصور معاون وزارت کشاورزی و عمران روستائی

لایحه شماره ۹۴۱۱۸ مورخ ۲۵۳۶/۹/۲۱ مربوط به اجازه فروش عرصه خانه ها و باغها در اراضی واقع در آبخور سد محمد رضا شاه پهلوی به کارگران کشاورزی و خوش نشینان را که در جلسه روز یکشنبه ۲۵۳۶/۹/۲۷ تقدیم و بشماره ۸۷۷ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاح تصویب کرد.

اینک گزارش آن را بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میدارد.

لایحه قانون اجازه فروش عرصه خانه ها و باغها در واقع در آبخور سد محمد رضا شاه پهلوی به کارگران کشاورزی و خوش نشینان

ماده ۱ - به وزارت کشاورزی و عمران روستائی اجازه داده میشود :

الف - عرصه خانه های کارگران کشاورزی و خوش نشینان شهرکهای را که در اراضی خریداری دولت واقع در آبخور سد محمد رضا شاه پهلوی در خوزستان احداث شده است به بهائی که خریداری شده نقداً یا به اقساط دهساله با بهره ای که میزان آن در آئین نامه اجرائی این قانون تعیین خواهد شد بصاحبان اعیانی خانه های مزبور بفروشد.

ب - عرصه باغهای واقع در اراضی خریداری شده مزبور را که قابل بهره برداری تشخیص گردیده است و اعیان آنها از صاحبان آنان خریداری نشده به ترتیب مذکور در بندهای این ماده بصاحبان اعیان باغهای مزبور بفروشد.

ج - به کسانی که در قراء قدیمی واقع در اراضی خریداری شده ساکن بوده و برای سکونت آنها مغلی در شهرک اختصاص داده نشده است تا پانصد متر مربع از اراضی مزبور را در مجاورت شهرکها و یا از قطعاتی که برای احداث شهرک در نظر گرفته شده است برای احداث خانه مسکونی آنان به ترتیب فوق بفروشد.

تبصره - پرداخت کلیه هزینه های انتقال و مالیات و عوارض مربوط به زمین مورد معامله بعهده خریدار است.
ماده ۲ - زمینهایی که طبق مقررات این قانون واگذار میشود جز در مورد انتقال قهری قابل تفکیک و تقسیم نخواهد بود و این موضوع باید در اسناد انتقال قید شود.

ماده ۳ - تبدیل نوع استفاده از اراضی باغهای مذکور در این قانون بدون اجازه و موافقت وزارت کشاورزی و عمران روستائی ممنوع است.

ماده ۴ - در صورتیکه فروش باغهای مندرج در بند

ب ماده ۱ مقتضی نباشد و یا وجود باغها مانع اجرای برنامه های کشت و صنعت و بهره برداری از اراضی خریداری دولت تشخیص شود و یا مواردیکه مالکان باغها برخلاف ماده ۳ این قانون عمل کنند وزارت کشاورزی و عمران روستائی میتواند حسب مورد اعیان باغها و یا عرصه و اعیان آنها را طبق ماده ۵ قانون برنامه و بودجه کشور تملک نماید.

ماده ۵ - نحوه اجرای این قانون و شرایط و ترتیب فروش زمینها بموجب آئین نامه ای که از طرف وزارت کشاورزی و عمران روستائی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید تعیین میشود.

مخبر کمیسیون دادگستری - حسین اسکندری
گزارش شور اول از کمیسیون کشاورزی و عمران روستائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی و عمران روستائی در جلسه روز چهارشنبه ۳۶/۱۱/۱۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به اجازه فروش عرصه خانه ها و باغها در اراضی واقع در آبخور سد محمد رضا شاه پهلوی به کارگران کشاورزی و خوش نشینان را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون دادگستری را عیناً تأیید و تصویب کرد.
اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون کشاورزی و عمران روستائی - عزیزالله قوامی

گزارش شور اول از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه روزشنبه ۲۵۳۶/۱۱/۲۹ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به اجازه فروش عرصه خانه ها و باغها در اراضی واقع در آبخور سد محمد رضا شاه پهلوی به کارگران کشاورزی و خوش نشینان را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون دادگستری را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی - محمد علی ادیب مجلس
رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای رفعتی فرماید.

رفعتی - یکی از بهترین لواجیحی که وزارت کشاورزی تقدیم مجلس شورای ملی کرده است همین لایحه است.

تقدیم و بشماره ۹۳۲ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحاتی تصویب کرد.

اینک گزارش آن را بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میدارد.

لایحه قانون الحاق دو تبصره به ماده ۱۵ قانون راجع به ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران مصوب ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ (۲۴۹۰ شاهنشاهی)

ماده واحده - به ماده ۱۵ قانون راجع به ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران دو تبصره بشرح زیر اضافه می گردد: **الف - تبصره ۱ -** دادستان شهرستان میتواند به پیشنهاد شهربانی کشور شاهنشاهی یا ژاندارمری کشور شاهنشاهی تعقیب تبعه بیگانه ای را که بدون داشتن اسناد لازم و یا با داشتن اسناد لازم از راه های غیرمجاز بکشور وارد شده یا بشود در هربار معلق نماید.

هرگاه متهم مذکور ظرف سه سال از تاریخ تعلیق تعقیب مرتکب جرمی از نوع دیگر (درجه جنحه یا جنایت) بشود بکلیه جرائم او رسیدگی و علاوه بر مجازات جرائم جدید بکیفر جرمی که مورد تعلیق نیز قراو گرفته محکوم خواهد شد.

هرگاه پیشنهاد شهربانی و یا ژاندارمری علاوه بر تعلیق تعقیب متضمن اخراج فرد بیگانه از کشور باشد در صورت تصویب تعلیق تعقیب دستور اخراج وی نیز از طرف دادستان صادر می شود. دادستان شهرستان مجاز است اختیارات حاصل از اجرای این تبصره را در حوزه قضائی دادگاههای بخش مستقل با تفویض نمایندگی رئیس دادگاه و یا هریک از قضات مأمور در دادگاه مذکور واگذار نماید.

ب - تبصره ۲ - پس از تعلیق تعقیب متهم مذکور اجازه اقامت و اشتغال او طبق آئین نامه اجرائی که از طرف وزارتخانه های امور خارجه، کشور و کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید. بلامانع است.

مخبر کمیسیون دادگستری - حسین اسکندری

گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز ۲۵۳۶/۱۲/۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به الحاق ۲ تبصره به ماده ۱۵ قانون راجع به ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران مصوب ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ (۲۴۹۰ شاهنشاهی) را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون دادگستری را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. **مخبر کمیسیون امور خارجه - نیره ابتهاج سمعی** گزارش شور اول از کمیسیون کار و امور اجتماعی بمجلس شورای ملی

کمیسیون کار و امور اجتماعی در جلسه روز سه شنبه ۲۵۳۶/۱۲/۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به الحاق ۲ تبصره به ماده ۱۵ قانون راجع به ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران مصوب ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ (۲۴۹۰ شاهنشاهی) را مورد رسیدگی و مصوبه کمیسیون دادگستری را مورد تأیید و تصویب قرار داد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. **مخبر کمیسیون کار و امور اجتماعی - فتح الله حاتمی** گزارش شور اول از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی **کمیسیون کشور در جلسه روز سه شنبه ۲۶/۱۲/۲** با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به الحاق ۲ تبصره به ماده ۱۵ قانون راجع به ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران مصوب ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۱۰ (۲۴۹۰ شاهنشاهی) را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون دادگستری را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد. **مخبر کمیسیون کشور - عبدالله قراقرزلو شجاعی**

رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت برورود در شور ماده واحده رأی میگیریم **خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند)** تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ **(اظهاری نشد)** لایحه برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۶- طرح گزارش شور اول اجازه فروش عرصه خانه ها و باغها در اراضی واقع در آبخور سد محمد رضا شاه پهلوی به کارگران کشاورزی و خوش نشینان .

رئیس - گزارش شور اول اجازه فروش عرصه خانه ها و باغ ها در اراضی واقع در آبخور سد محمد رضا شاه پهلوی بکارگران کشاورزی و خوش نشینان مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد) گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه روز دوشنبه ۳۶/۱۱/۳ با حضور آقایان: هنرمندی معاون وزارت دادگستری و عبدالله منصور معاون وزارت کشاورزی و عمران روستائی

لایحه شماره ۹۴۱۱۸ مورخ ۲۵۳۶/۹/۲۱ مربوط به اجازه فروش عرصه خانه ها و باغها در اراضی واقع در آبخور سد محمد رضا شاه پهلوی به کارگران کشاورزی و خوش نشینان را که در جلسه روز یکشنبه ۲۵۳۶/۹/۲۷ تقدیم و بشماره ۸۷۷ چاپ گردیده است، مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاح تصویب کرد.

اینک گزارش آن را بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میدارد.

لایحه قانون اجازه فروش عرصه خانه ها و باغها در واقع در آبخور سد محمد رضا شاه پهلوی به کارگران کشاورزی و خوش نشینان

ماده ۱ - به وزارت کشاورزی و عمران روستائی اجازه داده میشود:

الف - عرصه خانه های کارگران کشاورزی و خوش نشینان شهرکهای را که در اراضی خریداری دولت واقع در آبخور سد محمد رضا شاه پهلوی در خوزستان احداث شده است به بهائی که خریداری شده تقدماً یا به اقساط دهساله با بهره ایکه میزان آن در آئین نامه اجرائی این قانون تعیین خواهد شد بصاحبان اعیانی خانه های مزبور بفروشد.

ب - عرصه باغهای واقع در اراضی خریداری شده مزبور را که قابل بهره برداری تشخیص گردیده است و اعیان آنها از صاحبان آنان خریداری نشده به ترتیب مذکور در بدالف این ماده بصاحبان اعیان باغهای مزبور بفروشد.

ج - به کسانی که در قراء قدیمی واقع در اراضی خریداری شده ساکن بوده و برای سکونت آنها محلی در شهرک اختصاص داده نشده است تا پانصد متر مربع از اراضی مزبور را در مجاورت شهرکها و یا از قطعاتی که برای احداث شهرک در نظر گرفته شده است برای احداث خانه مسکونی آنان به ترتیب فوق بفروشد.

تبصره - پرداخت کلیه هزینه های انتقال و مالیات و عوارض مربوط به زمین مورد معامله بعهده خریدار است.

ماده ۲ - زمینهایی که طبق مقررات این قانون واگذار میشود جز در مورد انتقال قهری قابل تفکیک و تقسیم نخواهد بود و این موضوع باید در اسناد انتقال قید شود.

ماده ۳ - تبدیل نوع استفاده از اراضی باغهای مذکور در این قانون بدون اجازه و موافقت وزارت کشاورزی و عمران روستائی ممنوع است.

ماده ۴ - در صورتیکه فروش باغهای مندرج در بند

ماده ۵ - نحوه اجرای این قانون و شرایط و ترتیب

فروش زمینها بموجب آئین نامه ای که از طرف وزارت کشاورزی و عمران روستائی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید تعیین میشود.

مخبر کمیسیون دادگستری - حسین اسکندری گزارش شور اول از کمیسیون کشاورزی و عمران روستائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی و عمران روستائی در جلسه روز چهارشنبه ۳۶/۱۱/۱۲ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به اجازه فروش عرصه خانه ها و باغها در اراضی واقع در آبخور سد محمد رضا شاه پهلوی به کارگران کشاورزی و خوش نشینان را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون دادگستری را عیناً تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم

مخبر کمیسیون کشاورزی و عمران روستائی - عزیزالله قوامی

گزارش شور اول از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه روزشنبه ۲۵۳۶/۱۱/۲۹ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به اجازه فروش عرصه خانه ها و باغها در اراضی واقع در آبخور سد محمد رضا شاه پهلوی به کارگران کشاورزی و خوش نشینان را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون دادگستری را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم

مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی - محمد علی ادیب مجلسی

رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای رفعتی بفرمایند.

رفعتی - یکی از بهترین لواجی که وزارت کشاورزی تقدیم مجلس شورای ملی کرده است همین لایحه است.

مقداری از این اراضی زیر سد محمد رضا شاه از زارعین قبلی خریداری شده باغاتی هم دارند که اکثر خریداری شده است یک عده کشاورزان فعلی که صاحبان باغات بوده‌اند به شهرهای اندیشک و دهلران مسافرت کرده‌اند بنده در اینجا استدعا میکنم دولت نسبت به صاحبان قبلی اینها و اشخاصی که الان باغات و اراضی شانرا که داشتند فروخته‌اند اینها را حق تقدم قائل شوند. الان در کشت و صنعت در ذوق یک عده‌ای هستند که کارگرند ولی صاحب این باغات یا اعیانها نبوده‌اند و به شهرهایی مثل اندیشک و یا دهلران مسافرت کرده‌اند برای اینها حق تقدمی قائل شوید متشکرم.

رئیس - در کلیات لایحه نظر دیگری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت به ورود در شور مواد رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده اول قرائت میشود. (بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱- به وزارت کشاورزی و عمران روستائی اجازه داده میشود:

الف - عرصه خانه‌های کارگران کشاورزی و خوش- نشینان شهرکهای را که در اراضی خریداری دولت واقع در آبخور سد محمد رضاشاه پهلوی در خوزستان احداث شده است به بهائی که خریداری شده تقدماً یا به اقساط دهساله یا بهره‌ایکه میزان آن در آئین‌نامه اجرائی این قانون تعیین خواهد شد بصاحبان اعیانی خانه‌های مزبور بفروشد.

ب - عرصه باغهای واقع در اراضی خریداری شده مزبور را که قابل بهره برداری تشخیص گردیده است و اعیان آنها از صاحبان آنان خریداری نشده به ترتیب مذکور در بند الف این ماده بصاحبان اعیان باغهای مزبور بفروشد.

ج - به کسانیکه در قراء قدیمی واقع در اراضی خریداری شده ساکن بوده و برای سکونت آنها محلی در شهرک اختصاص داده نشده است تا پانصد متر مربع از اراضی مزبور را در مجاوزت شهرک‌ها و یا از قطعاتی که برای احداث شهرک در نظر گرفته شده است برای احداث خانه مسکونی آنان به ترتیب فوق بفروشد.

تبصره - پرداخت کلیه هزینه‌های انتقال و مالیات و غوارض مربوط به زمین مورد معامله بعهده خریدار است. **رئیس** - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی
احتراماً در مورد لایحه واگذاری اراضی آبخور زیرسد محمد رضاشاه پهلوی به کشاورزان که مطرح است پیشنهاد مینماید کلمه سدرضاشاه کبیر بعد از سد محمد رضاشاه پهلوی اضافه شود که کشاورزان آبخور زیرسد مزبور هم از شمول این لایحه بهره‌مند گردند
با تقدیم احترام - سید عبدالله صدیق زاده

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً در مورد لایحه قانون اجازه فروش عرصه خانه‌ها و باغها در اراضی واقع در آبخور سد محمد رضاشاه پهلوی به کارگران کشاورزی و خوش نشینان پیشنهاد مینماید
۱- در سطر آخر عنوان لایحه بعد از خوش نشینان (و صاحبان اعیانی باغها) اضافه شود:

۲- در بند ب سطر دوم بعد از جمله مزبور را که (تا سال ۲۰۲۸ شاهنشاهی) اضافه شود.
و در آخر بند (بشرط آنکه برای هر فرد از هکتار تجاوز نکند) اضافه شود.

در بند ج مقدار ... متر به یک هزار متر تبدیل گردد.
با تقدیم احترام - کریم آصف

رئیس - ماده دوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - زمینهایی که طبق مقررات این قانون واگذار میشود جز در مورد انتقال قهری قابل تفکیک و تقسیم نخواهد بود و این موضوع باید در اسناد انتقال قید شود.

رئیس - در ماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده سوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - تبدیل نوع استفاده از اراضی باغهای مذکور در این قانون بدون اجازه و موافقت وزارت کشاورزی و عمران روستائی ممنوع است.
رئیس - در ماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - در صورتیکه فروش باغهای مندرج در بند ب ماده مقتضی نباشد و یا وجود باغها مانع اجرای برنامه‌های کشت و صنعت و بهره‌برداری از اراضی خریداری دولت تشخیص شود و یا مواردیکه مالکان باغها برخلاف

ماده ۳ این قانون عمل کنند، وزارت کشاورزی و عمران روستائی میتواند حسب مورد اعیان باغها و یا عرصه و اعیان آنها را طبق ماده ۵ قانون برنامه و بودجه کشور تملک نماید.

رئیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - نحوه اجرای این قانون و شرایط و ترتیب فروش زمینها بموجب آئین‌نامه‌ای که از طرف وزارت کشاورزی و عمران روستائی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید تعیین میشود.

رئیس - در ماده ۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) لایحه و پیشنهادها برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۷- طرح گزارش شور اول انتقال قسمتی از وظایف وزارت کشاورزی و عمران روستائی.

رئیس - گزارش شور اول انتقال قسمتی از وظایف وزارت کشاورزی و عمران روستائی مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه روز دوشنبه ۲۵۳۶/۸/۱۶ با حضور آقایان عبدالله منصور معاون وزارت کشاورزی و عمران روستائی و غلامعلی مهابادی معاون وزارت نیرو، فریبرز پاکزاد معاون وزارت راه و ترابری و خانم معارفی معاون وزارت بهداری و بهزیستی لایحه شماره ۵۹۲۲ مورخ ۲۵۳۶/۸/۱۶ دولت مربوط به انتقال قسمتی از وظایف وزارت کشاورزی و عمران روستائی را که در جلسه روز یکشنبه ۲۵۳۶/۸/۱۶ تقدیم و بشماره ۷۷ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحاتی بشرح زیر تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا به مجلس شوری ملی تقدیم میدارد لایحه قانون انتقال قسمتی از وظایف وزارت کشاورزی و عمران روستائی

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون قسمتی از وظایف وزارت کشاورزی و عمران روستائی با کلیه اعتبارات و تمهیدات و تجهیزات و کارکنان مربوط موضوع قانون تغییر نام وزارت کشاورزی و منابع طبیعی به وزارت کشاورزی و عمران روستائی و تجدید سازمان کشاورزی کشور مصوب

خردادامه دوهزار و پانصد و سی و شش شاهنشاهی به ترتیب زیر به وزارتخانه‌های راه و ترابری، نیرو، بهداری و بهزیستی منتقل میشوند.

۱- ایجاد و توسعه راه از مراکز دهستان و روستا شهرها به شبکه راههای اصلی و فرعی کشور و همچنین ایجاد و نگهداری کلیه راههای روستائی منطقه در قالب برنامه جامع راههای فرعی و روستائی استان به وزارت راه و ترابری.

۲- ایجاد و توسعه و نگهداری و مدیریت شبکه روستائی و کشاورزی استان به وزارت نیرو.

۳- سالم سازی محیط روستاها (تأمین آب مشروب - احداث مستراح‌های بهداشتی - احداث حمامهای نوین و بهسازی حمامهای غیر بهداشتی - احداث غسالخانه و رخشویخانه و کشتارگاه - دفع فضولات بیماری زا) و نگهداری تأسیسات مربوط به وزارت بهداری و بهزیستی تبصره ۱- تفکیک و انتقال اعتبارات مربوط بامور مذکور در این قانون با همکاری وزارتخانه‌های ذیربط توسط سازمان برنامه و بودجه بعمل خواهد آمد.

تبصره ۲- ترتیب انتقال کارکنان توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور با همکاری وزارتخانه‌های ذیربط داده خواهد شد مستخدمین رسمی که در اجرای این قانون به سازمانهای غیر مشمول قانون استخدام کشوری منتقل میشوند مشمول ماده ۱۴۴ قانون استخدام کشوری و تبصره‌های آن خواهند بود هرگاه گروه و پایه این قبیل مستخدمین در سازمان غیر مشمول محل خدمت پائین تراز گروه و پایه قبلی آنان باشد کماکان از حقوق گروه و پایه قبلی استفاده خواهند کرد.

تبصره ۳- وظایف مذکور در این قانون بر اساس ضوابط و معیارهای تعیین شده از طرف وزارتخانه‌های مربوط از طریق واحدهای منطقه‌ای و استانی تحت نظر استاندار و با همکاری و مشارکت انجمنهای ملی و اهالی روستاها بمرحله اجرا گذاشته میشود.

تبصره ۴- آن قسمت از قوانین و مقررات که مغایر با این قانون باشد لغو میشود.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - دکتر ملک منصور اسفندیاری

گزارش شور اول از کمیسیون کشاورزی و عمران روستائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی در جلسه روز چهارشنبه ۲۵۳۶/۹/۲۳ با حضور نمایندگان دولت لایحه انتقال قسمتی از وظایف وزارت کشاورزی و عمران روستائی را مورد رسیدگی قرارداد

ومصوبه کمیسیون اموراستخدام وسازمانهای اداری را تأیید وتصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد
مخبر کمیسیون کشاورزی و عمران روستائی -

عزیزالله قوامی

گزارش شوراول از کمیسیون اموراتصادی و دارائی
بمجلس شورای ملی

کمیسیون اموراتصادی و دارائی درجلسه روز شنبه
۲۵۳۶/۱۱/۲۹ باحضور نمایندگان دولت لایحه انتقال
قسمتی از وظایف وزارت کشاورزی وعمران روستائی را
مورد رسیدگی قرار داد ومصوبه کمیسیون اموراتخدام و
سازمانهای اداری راتأیید وتصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
مخبر کمیسیون اموراتصادی و دارائی -

محمد علی ادیب مجلسی

گزارش شوراول از کمیسیون نیرو بمجلس شورای ملی
کمیسیون نیرو درجلسه روز دوشنبه ۲۵۳۶/۱۲/۱
باحضور نمایندگان دولت لایحه انتقال قسمتی از وظایف
وزارت کشاورزی و عمران روستائی را مورد رسیدگی قرار
داد و مصوبه کمیسیون اموراتخدام وسازمانهای اداری
را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
مخبر کمیسیون نیرو - اسدالله موسوی ماکوئی

گزارش شوراول از کمیسیون بهداری و بهزیستی
بمجلس شورای ملی

کمیسیون بهداری و بهزیستی در جلسه روز سه شنبه
۲۵۳۶/۱۲/۲ باحضور نمایندگان دولت لایحه انتقال
قسمتی از وظایف وزارت کشاورزی وعمران روستائی را
مورد رسیدگی قرار داد ومصوبه کمیسیون اموراتخدام و
سازمانهای اداری را باستثناء بند ۳ ماده واحده تأیید و
تصویب کرد.

بند ۳ - سالم سازی محیط روستاها ونگهداری تأسیسات
مربوط.

تبصره - آئین نامه اجرائی بند ۳ ماده واحده ظرف
سه ماه تهیه وتصویب کمیسیونهای بهداری و بهزیستی
مجلسین خواهد رسید.

مخبر کمیسیون بهداری و بهزیستی -

دکتر علی صدیق اسقندیاری

رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای قوامی
بفرمائید.

که مرتب میگوئیم باید جایگزین رابطه بشود همین
است که سیاستها و ضابطه های کار همیشه روشن و
مشخص باشد

یکی از موارد با اهمیت مسئله شبکه توزیع تولیدات
کشاورزی می باشد که باید دست واسطه های زائد را با
قدرت کامل وقاطعیت کوتاه بسازیم هم امروز در روزنامه
دیدم که نازنگی کیلویی هفتاد تومان بمصرف کننده عرضه
می شود واقعا چه درصدی از این مبلغ بدست کشاورز
و تولید کننده میرسد این واسطه ها
عرجه دلشان بخواند به تولید کننده زور میگویند و هر چه
توانند به مصرف کننده گران می فروشند و این تورم خطرناک

که از آن صحبت میکنیم ناشی از این قبیل بی نظمی ها و
بی ترتیبی هاست یا همانطور که در منطقه خودم اطلاع
دارم خرما را از قرار کیلویی ۴ ریال تا ۸ ریال با دست
از کشاورزان می خرند و با قیمت های خیلی بالا بدست
مصرف کننده میدهند اینهمه در کت های تعاونی توزیع با اینهمه
امکانات و پول که در اختیار دارند چرا هنوز نتوانسته اند
به این موضوع سر و سامان بدهند؟
روستاهاى مملکت راه می خواهند نیاز به تأسیسات رفاهی
دارند اکثر روستاهاى ما وقتی اندکى بازندگی میشود
ارتباط آنها قطع میشود چون راه ندارند وسیله ایاب و
ذهاب آنها برای کارهای پیش افتاده خیلی گران تمام
میشود در یک روستا بمن گفتند برای تزریق یک آمپول
باید ۷۰ تومان کرایه ماشین بدیم که مارا به مرکز
که در آنجا تزریقات صورت میگیرد برساند.

از مدرسه و تحصیل که نمی توانند و نباید که بگذرند
باچه سختی راه های دور دست و خراب راتنی پیمایند تا بچه ها
خودشانرا به مدرسه برسانند همین است که مرتب برای
دسترسی به امکانات ضروری و اجتناب ناپذیر رفاهی روستاها
را ترك می کنند و به مراکز دیگر روی آور میشوند و در

نتیجه تولید کشاورزی ما پائین می آید جای بسی خوشوقتی
است که در بودجه سال آینده بالغ بر ۵ میلیارد اعتبار
اجداث راه روستائی پیش بینی شده که اگر خوب بمصرف
برسد بیست از ۱۰ هزار کیلومتر راه روستائی ساخته
خواهد شد در مورد برق که از این به بعد مسئولیت آن
بموجب همین لایحه به وزارت نیرو و انتقال داده خواهد
شد باید بگویم ما در حدود ۷ هزار روستای برآکنده در
مملکت داریم برنامه تأمین برق روستاها از طریق خط
انتقال نیرو برای ۷ هزار روستا در مدت کوتاهی عمقی
نخواهد بود و در بعضی موارد فوق العاده گران تمام
خواهد شد و هم بسیاری از روستاها در مسیر خط انتقال

نیرو نیستند که بتوانند از شبکه خط انتقال برق بهره
بگیرند اما در عوض با تماسی که من با اشراروستاها
داشتم بمن گفتند حاضر به خودیاری قابل توجه برای
خریدمولدهای متناسب با نیازهای روستائی خودمان هستیم
البته باید بایک برنامه درست به این قبیل روستاها که حاضر
به خودیاری هستند کمک بشود و راهنمایی های صمیمانه
وصادقانه برای تأمین مولد برق مورد نیاز آنها که بعداً
ایجاد در دیر نکند و لوازم بدکی وسرویس آن فرع مزید بر
اصل نباشد انجام بگیرد و ازین خودآهالی روستاها
هم اشخاص آموزش لازم برای اداره و برآه انداختن این
قبیل مولدها به بیندو کار اداره ومدیریت آنرا به خود
انجمن های روستائی واگذار نمایند با این ترتیب من فکر
می کنم در مدت کوتاه تر و سریع تر برق به روستاهاى ما
راه پیدا خواهد کرد و در بهتر ساختن زندگی کشاورزان و
روستائیان اثر مطلوب بجا خواهد گذاشت نکته دیگری که
در انتقال وظائف وزارت نیرو در ماده واحده ندیده موضوع
تأسیسات آب مشروب و ایجاد مستحدمات برای استفاده
از آبهای سطحی ومورد استفاده کشاورزان بود که مخصوصاً
در منطقه ما که اطلاع دارم باران های شدید مرتب
بافسایش زمین های زراعتی آنها را غیر قابل استفاده
می سازد و آب های سطحی هم بطرف دریا هدایت
می شوند در مملکت ما که رطوبت و بازندگی کم وجود
دارد باید از هر قطره آب کمال استفاده صورت بگیرد و
اکنون که قسمتی از وظائف وزارت کشاورزی و وزارت
نیرو انتقال پیدا می نماید وزارت نیرو درباره جلوگیری
از هدر رفتن آب های سطحی احساس مسئولیت وتعهد
بنماید که بهمین مناسبت پیشنهادی است به مقام
محترم ریاست تقدیم می نمایم و امید است مورد توجه قرار
بگیرد.

در باره سالم سازی محیط روستاها که به وزارت
بهداری انتقال می یابد با این ترتیب مسئولیت های
وزارت بهداری در محیط روستاها افزایش بیشتری پیدا
می کند و وزارت بهداری باید از هر جهت خودش را برای
قبول این مسئولیت ها آماده بسازد.

در روستاهائی که من بازدید کردم وضع سالم سازی
محیط زیست در حد قابل قبول نبود اکثر مدارس که
ساخته شده نه آب انبار دارند و نه توالت - در اکثر روستاها
غسال خانه وجود ندارد. باید مفهوم این چیزها را از
نظر سالم سازی محیط زیست بدانیم این چیزها باید مورد
توجه قرار بگیرد.

آخرین قسمت عرایض من راجع به انتظاری است که

ناظر بر همکاری و مشارکت انجمن‌های ملی و اهالی روستاها وجود دارد و جز این هم نمی‌شود اما باید این موضوع از حرف خارج بشود و مشارکت انجمن‌های ملی که باید در تقویت آنها هر چه بیشتر در اجرای پیشرفت سیاست عدم تعارض بکوشیم به بازی گرفته نشود که مشارکت مردم و بیبه آنفته ساختن مسئولین مربوط قرار بگیرد و انجمن‌های ملی باید اختیار تصمیم‌گیری داده شود و از آنها هم مسئولیت خواسته شود تا همه دست در دست یکدیگر بتوانند در پیشرفت مملکت و روستاها و دورافتاده‌ترین مناطق مملکت مشارکت واقعی را داشته باشند امیداست مطالبی که عرض رسید مورد توجه قرار گرفته باشد. (سپاسگزارم) (احسنت)

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت به ورود در شور ماده واحده رأی می‌گیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است. نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً در مورد لایحه ترتیب چاپ ۹۴۷ انتقال قسمتی از وظائف وزارت کشاورزی و عمران روستائی در بند ۲ ماده واحده پیشنهاد می‌نماید. به وظائف وزارت نیرو (ایجاد تأسیسات آب مشروب و سایر مستحقات منظور استفاده از آبهای سطحی در روستاها) نیز افزوده شود. با احترام - دکتر حسین طبیب

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید که سطر اول بند ۱ ماده واحده لایحه قانون انتقال قسمتی از وظائف وزارت کشاورزی و عمران روستائی بشرح زیر اصلاح شود:

۱- ایجاد و توسعه راه از روستاها و مراکز استان و شهرها بشبکه راههای اصلی و فرعی کشور الی آخر....

با تقدیم احترام - رحیمی لاریجانی

رئیس - لایحه و پیشنهادها برای شور دوم به کمیونهای مربوط فرستاده میشود. آقای دکتر کیان فرمایشی دارید؟

دکتر کیان - این لایحه باید به کمیسیون راه هم می‌آمد امر فرمائید در شور دوم به کمیسیون راه نیز ارجاع شود.

رئیس - لایحه در شور دوم به کمیسیون راه هم ارجاع خواهد شد.

۸- قرائت دستور جلسه آینده و ختم جلسه.

رئیس - دستور جلسه آینده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

دستور جلسه ۱۴۸ روز سه شنبه ۲۵۳۶/۱۲/۹

گزارش یک سوری لایحه بودجه سال ۲۵۳۷ کل کشور شماره ترتیب چاپ ۹۵۴.

رئیس - با اجازه خانمها و آقایان این جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز سه شنبه پس فردا خواهد بود.

(جلسه ساعت یازده و سی و پنج دقیقه صبح پایان یافت)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی